MERENSKY-BIBLIOTEEK
UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
16 -5- 1964
Klasnommer 2(68)
Registernommer H 55/2

Die Hervormer

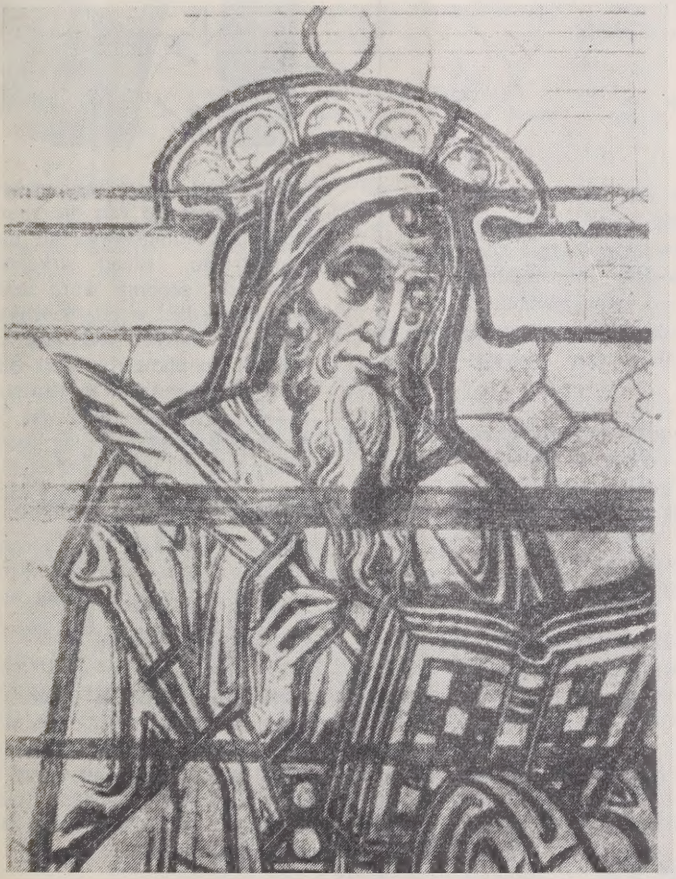

JOHANNES DIE EVANGELIS,
na 'n brandgeskilderde glas in 'n kerkgebou in New York.

MEI 1964
Jaargang LV Nr. 2

Amptelike Orgaan van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika

By die Poswese as Nuusblad Geregistreer

„Prag word altyd bewonder....”

Prag is nie net vir die oog van die bewonderaar bedoel nie, dog ook vir die fyn kuns van vakvaardigheid.

+ + +

As deskundiges wat betref hoëgraadse houtwerk, bied ons aan u prag met ons uiteenlopend afgeronde muurpanele, behoorlik uitgedraaide traprelings, en na maat gemaakte skrynwerk, vir die binnekant van kerke, hotels,, skouburge, private wonings ens.

Ons hou ook volop uitgesoekte laaghout, hardebord, deure paneelhout, lyswerk en fyn gehalte timmerhout van alle soorte in voorraad.

In alle gevalle word kwaliteit met billike pryse saamgespan. Wanneer u vir u volgende werkstuk 'n prysnotering kry en die beste waarde vir u geld daaruit wil haal, raadpleeg S.A. TIMBERS.

Skryf aan of skakel:

S.A. TIMBER & JOINERY WORKS

(EDMS.) BPK.

POSBUS 6680 JOHANNESBURG FOON 33-6472-3

A1181

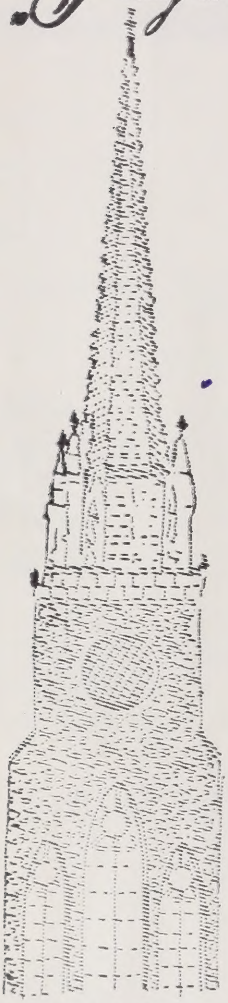

HART-KWAAL

Elke deel van u liggaam kry sy lewensenergie van die suurstof en voedingstowwe in die bloedstroom. Bloed sirkuleer omdat dit gepomp word deur die hart—die wonderbaarlike, gespierde masjien wat jaar in jaar uit onophoudelik werk om lewe en gesondheid te bewaar.

Soms word die hart wel 'n bietjie moeg, sy klopping swak of onreëlmatig. Dit is egter nie altyd aan 'n ernstige hartkwaal ('n saak vir die spesialis!) te wyte nie. Dikwels dui dit eenvoudig op verswakte hartspiere en gevolglike ondervoeding van u liggaam . . . en dit kan u baie afmat en uitput.

In sulke gevalle gee Dr. Allens - Watersugpille doeltreffende verligting. Dr. Allens - Watersugpille belemmer nie enige ander behandeling wat u ondergaan nie, maar as u wel 'n dokter raadpleeg, sê hom dat u hulle gebruik.

Dr. Allens-Watersug-Pille

75c by apteke — oral

PNB8633A

MEI 1964
Jaargang LV Nr. 2

Amptelike orgaan van
Die Nederduitsch Hervormde Kerk
van Afrika

Geregistreer aan die
Hoofposkantoor as 'n Nuusblad

Die Hervormer

Posbus 171 - Foon 660-5916/7
KRUGERSDORP

GEDRUK DEUR :
N.H.W.-Pers,
Humanstraat 55 — Krugersdorp

EN UITGEGEE DEUR :
Die Ned. Herv. Kerk van Afrika.

INTEKENGELD :
75c. PER JAAR

REDAKTEUR :
Ds. Joh. Dreyer, Van Riebeeckstraat 97, Potchefstroom.

REDAKSIE :
Mev. Marie Dreyer; prof. dr. P. S. Dreyer;
dr. J. I. de Wet; dr. L. M. le Roux; ds. G. J. J. Roos
en prof. dr. F. J. van Zyl.

ADVERTENSIES EN ADRESVERANDERINGS :
(vermeld sowel ou as nuwe adres)
moet aan DIE ADVERTENSIEBESTUURDER,
„Die Hervormer," Posbus 171, Krugersdorp, geadresseer
word.

ADRES „VROUE-RUBRIEK":
Mev. Marie Dreyer, Lynnwoodweg 105, Brooklyn, Pretoria.

ADRES „RUBRIEK VIR DIE JEUG":
Dr. L. M. le Roux, Sussexlaan 421, Lynnwood, Pretoria.

DIE BLAD VERSKYN IN DIE BEGIN VAN ELKE MAAND. STUKKE VIR PUBLIKASIE MOET DIE REDAKTEUR NIE LATER AS DIE *EERSTE DAG* VAN DIE VOORAFGAANDE MAAND BEREIK NIE.

Hoogtye in die Kerklike Jaar

Pase, hemelvaart en pinkster is inderdaad drie hoogtye in die lewe van die kerk van Christus.

Aan Betlehem en Golgota, aan die menswording en die kruisiging van onse Here Jesus Christus sou die kerk en die gelowige sonder meer nie genoeg hê nie. Dit sou immers beteken dat Hy mens geword en soos elke mens gesterf het. As dit op Golgota geëindig het, dan was die dood nie verslind in die oorwinning nie. Dan was ons nog in ons sondes. Dan sou daar geen evangelie, geen blye boodskap gewees het nie.

Maar nou, so juig die Christelike kerk en die gelowige saam met die apostel, Christus is opgewek. Hy het opgevaar na die hemel en sit aan die regterhand van die Vader vanwaar Hy weer sal kom in heerlikheid. En Hy kom om sy verlostes, die wat sy verskyning lief gehad het, tot Hom te neem.

Van al hierdie dinge getuig die Heilige Gees wat uitgestort is. Hy is dit wat van sonde, geregtigheid en oordeel oortuig want Hy het gekom om met vurige tonge te getuig van Hom „wat dood was en kyk! Hy lewe", wat „oorgelewer is terwille van ons misdade en opgewek is terwille van ons regverdigmaking".

Pase, hemelvaart en pinkster getuig inderdaad van heerlike dinge vir die strydende kerk op aarde. Hulle is hoogtepunte in die lewe van die kerk. Hulle moet met blye jubel gevier word, elke jaar opnuut weer. Elke jaar moet die gelowige volk van die Here met dié viering van hierdie blye feestye weer nuwe besieling put vir die alledaagse lewe, vir die stryd van die geloof.

Wat kom daar egter weinig van tereg! Vir baie gelowiges is die dag prakties nie veel meer as 'n vrye dag nie, 'n vakansiedag, 'n dag vry van die gewone take van elke dag om vryelik van die natuur te geniet, om te ontspan, om êrens heen te gaan ry en die feesdag as 'n geleentheid vir 'n uitstappie te gebruik.

Min word dan gedink aan die geestelike skade wat gely word.

● *Blaai om*

Hoogtye in die Kerklike Jaar

● *Vervolg vanaf vorige bladsy.*

Min word dan gedink aan wat dié dae vir die Christus-gelowige beteken. Min is dan die dankbaarheid en die blydskap teenoor Hom, die opgewekte en verheerlikte Heer.

Kan hierdie dae Bet-Els wees, hoogtepunte in die geestelike lewe van die heiliges wees as die dae sonder die verloste bruidsgemeente van die Here gevier word, sonder om saam met die gemeente die lofsang te laat klim uit Sions sale, te laat styg uit die huis van die Here?

Die oproep van die profeet Nahum tot die volk van Juda: Vier jou feesdae, betaal jou geloftes! kan gerus ook weerklink in ons volkslewe.

Hoe meer hierdie feestelike hoogtye oor die hoof gesien word, hoe meer raak ons volk die wêreld gelykvormig.

Bid dan dat daar 'n reformasie in die kerk mag kom, dat in vervulling mag gaan deur die werking van die Gees van die Here die bede van die gesangdigter:

Ontwaak jy wat slaap
en staan op uit die dood.

– Joh. Dreyer.

Die 54ste Algemene Kerkvergadering in Sitting

Die Algemene Kerkvergaderinge wat elke drie jaar saamkom is inderdaad belangrike gebeurtenisse in die lewe van die kerk. So 'n vergadering is belangrik en soms selfs hoogs belangrik nie net van weë die feit dat die kerk in sy meerdere vergadering met die hoogste menslike gesag in die kerk byeenkom nie, ook nie van weë die feit dat soms gewigtige, verreikende besluite geneem word nie, maar meer nog omdat die kerk hom gaan besighou met die dinge van die koninkryk van God, om in biddend opsien tot God te beraadslaag oor die belange van die kerk waarin die Here ons gestel het om te dien.

Dit is die taak van die Alg. Kerkvergadering om o.a. leiding te gee en om alles te doen wat die lewe en die werk van die kerk bevorder. En hiervoor is genade nodig, lig en wysheid. Dit is die taak van die gemeentes en van elke biddende lidmaat om die Algeme Kerkvergadering in die gebed te dra voor die aangesig van die Here, sodat die vergadering nie maar net met menslike insig en verstand 'n antwoord sal soek op al die vrae nie, maar dat die Vergadering sal kan sê, soos die eerste Algemene Vergadering in Jerusalem gedoen het, „die Heilige Gees en ons het besluit . . . .” (Hand. 15:28).

Daar is inderdaad punte op die agenda wat van groot betekenis is en die besluite daaroor kan gevolge meebring wat ver kan reik.

Hieronder is, om 'n paar te noem, die verslag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor die dwaalleersaak en alles wat daarmee verband hou. Vir bespreking daaraan sal genoeg tyd afgestaan word.

Die kommissie se rapport oor die Vrymesselary sal seker veel belangstelling wek. Die bespreking daarvan sal ongetwyfeld baie tyd in beslag neem en die besluit daaromtrent sal in bepaalde kringe en by sekere persone seker met spanning afgewag word.

Wat hier gesê is van die rapport oor Vrymesselary kan ook alles gesê word van die rapport van die regsgeleerde ouderling, br. J. C. Oelofse van Pretoria wat opdrag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ontvang het om getuienis te hoor en vir die vergadering 'n verslag te lewer oor die Broederbond.

Oor die moontlike verandering van die naam van die kerk sal dit grootliks afhang van die advies daaroor wat die kerkrade ooreenkomstig artikel XIII van die Kerkwet by die Algemene Vergadering sal indien.

Soos ons die kerk ken sal die behoudende karakter van die kerk en die konserwatisme van so baie van ons lidmate dit nie maklik maak om 'n verandering aan te bring nie, selfs nie as daardie wysiging in baie opsigte ten goede is nie. As daar nou of later besluit sou word om die woord „Nederduitsch” weg te laat, dan sou in elke geval die lelike skryfmanier om die kerk die N.H. Kerk te noem voorkom word. En dit sal al wins wees.

Die wetshersiening is ook 'n saak waar nie ligtelik oor heen gestap kan word nie, want daar is kerkregterlike beginsels wat diep ingryp in die bestaan in die prinsipiële en praktese lewe van die kerk.

So is daar meer te noem uit die dikke agenda van 218 bladsye wat saam met die bylae 400 bladsye beslaan. Ook wat minder belangrik skyn te wees, maar laat ons nie die dag van klein dinge vergeet nie. Deur die genade van God het klein dinge soms groot gevolge.

Hoe dit ook al is, ondanks ons menslike swakhede en onvolkomenhede is God magtig om sy wil te volvoer. Mag Hy dan sy koninkryk tot meerdere openbaring onder ons laat kom ook deur die Algemene Vergadering en die besluite wat daar geneem sal word.

— Joh. Dreyer.

VERHELP SLEGTE VEL
PUISIES, SWARTKOPPIES

As u vel jeuk en brand as gevolg van ekseem, psoriase, rooi vlekke, puisies, omlope, swartkoppies of aknee en dit u hinder of ongemaklik laat voel, probeer vanaand Nixoderm. Dit werk terwyl u slaap: 1. Beëindig gejeuk, gebrand en gesteek byna onmiddellik. 2. Vernietig talle kieme en parasiete wat velsiektes veroorsaak. 3. Bevorder heling van die vel. Koop, by aptekers, Nixoderm, by uitstek u vel se vriend. Nuwe grootte slegs 15c.

PINKSTEROORDENKING

Gebind en gelei deur die Gees van God om vry te wees.

Rom. 8 : 14 :

> „WANT ALMAL WAT DEUR DIE GEES VAN GOD GELEI WORD, HULLE IS KINDERS VAN GOD".

Elke mens wil graag vry wees. Gebondenheid lok verset uit. Uit die geskiedenis van die volke leer ons hoe onderdruktes telkens in opstand gekom het teen hul onderdrukkers. Uit die heilsgeskiedenisse in die Skrif kom ons die drang in vryheid telkens teen. Toe God vir Moses roep om Israel uit Egipte te lei, sê Hy vir hom : „Ek het duidelik gesien die ellende van my volk wat in Egipte is; en Ek het hulle jammerklagte oor hulle drywers gehoor, ja Ek ken hulle smarte". Die Volk het verlang om bevry te word van die juk van slawerny. En hoe het die dissipels verwag dat Christus die volk van die juk van Rome sal bevry! Op die dag van sy hemelvaart vra hulle nog aan die Heer: ‚Gaan U in hierdie tyd die Koninkryk van Israel weer oprig?"

Ons eie volksverlede spreek van 'n sterk vryheidsdrang. 'n Onweerstaanbare vryheidsstrewe lei dan ook tot die Groot Trek. Dat ons land 'n paar jaar gelede 'n Republiek geword het, is die vrug van 'n langdurige stryd om ten volle onafhanklik te wees. 'n Vryheidsstrewe is hiermee verwesenlik.

In die huidige wêreldtoestand kom die vryheidsdrang sterk aan die lig by die skandmuur wat Berlyn in twee deel. Oos-Berlyners stel soms hul lewe op die spel in pogings om oor die grens heen te kom na die vryheid wat in Wes-Europa geniet word. Wat 'n voorreg het ons om nog deel van die Westerse vrye wêreld te wees !

In een opsig is niemand egter vry nie. Een en almal staan onder die gesag van God. „Want ons moet almal verskyn voor die regterstoel van Christus, sodat elkeen kan ontvang wat hy deur die liggaam verrig het, volgens wat hy gedoen het, of dit goed is of kwaad". En nie een sal hierdie oordeel van God kan ontvlug nie. Luister na die woorde van Psalm 139 : „Waar sou ek heengaan vir u Gees en waarheen vlug vir u aangesig? Klim ek op na die hemel, U is daar; en maak ek die doderyk my bed, kyk, U is daar!" Ons is dus nie vry om te dink wat ons wil nie; te spreek wat ons wil nie; te doen wat ons wil nie. Eers moet ons aan God rekenskap gee van wat gedink, gespreek en gedoen is. Aan God rekenskap gee of ons van die genade in Jesus Christus gelewe het; of ons ons deur sy Gees laat lei het en of ons ons teen sy woord en Gees verset het; volhard het in die sonde; vermaninge verontagsaam het; die Gees van God bedroef het.

Aan God rekenskap gee ! Ja maar u moet nou nie dink dat die Here 'n hartvogtige, onverbiddelike Regter is nie. God is liefde. „So lief het God die wêreld gehad dat Hy sy eniggebore Seun gegee het, sodat elkeen wat in Hom glo, nie verlore mag gaan nie, maar die ewige lewe kan hê". En as sy versoeningswerk aan die kruis volbring is, Hy heengaan om in die Vaderhuis vir sy gelowige kinders 'n plek te berei, dan word op die pinksterdag die Heilige Gees uitgestort. Hy is die ander Trooster wat die Heer aan hulle belowe het om by hulle te bly tot in ewigheid — die Gees van die waarheid wat hulle sal ken omdat Hy by hulle sal bly en in hulle sal wees. „Hy sal julle in die hele waarheid lei; want Hy sal nie uit Homself spreek nie, maar alles wat Hy hoor, sal Hy spreek, en die toekomstige dinge aan julle verkondig".

Hy sal julle lei ! Niemand sal kan gaan waarheen hy wil nie en doen wat hy wil nie. Ons sal beperk wees tot net één weg dié weg waarop ons gelei word ! En dan is ons mos nie vry nie, nie waar nie ? Nie vry van denke of spreke of handel nie. Maar juis hierin lê ons vryheid. Die Gees bevry van die bandelose vorm van vryheid — dié vryheid waardeur ons slawe is van die sondemag. Oënskynlik mag dit vir u lyk dat ons vry is wanneer ons doen wat ons wil en ons nie altyd deur die woord en wet van God laat bind nie. Ons is dán ook nie vry nie, dog is slawe in diens van die satan. Die leiding deur die Gees van God en die bande waarmee Hy ons bind, stel ons egter in dié vryheid waarmee Jesus Christus ons vrygemaak het — vry van die sonde, vry van onsself, vry van die toorn en die gerig van God, vry van die dood! Die apostel sê: „staan dan vas in die vryheid waarmee Jesus Christus julle vrygemaak het". Ons kan dit nie doen sonder die hulp en die leiding van die Heilige Gees nie.

Na watter vryheid verlang u nou ?

Ons lees weer ons teksvers. „Want almal wat deur die Gees van God gelei word, ... " ‚Gelei word" beteken dat ons volkome afhanklikes is. Ons ken nie die weg nie. Ons weet nie waar om heen te gaan nie. Maar Hy ken die weg en Hy weet waarheen dié weg voer. Hy gaan voor en ons volg Hom soos skape die herder volg na groen weivelde en na waters waar rus is. En of u dit nou wil erken of nie : Ons is eers dán vry wanneer ons afhanklik is van die Gees van God. Want luister nou weer hoe u al telkemale gesing het:

Halléluja, die Gees sy eer !
Soos in sy tempel daal hy neer
in Christus volgelinge,
Hy wat ons troos en leer en lei,
en vir die hemel voorberei —
sing lof, o sterwelinge !

Ja, die Gees van God sorg daarvoor dat ons deel het aan die geregtigheid van Christus. Hy voorsien dat ons deel sal hê aan die heerlikheid en die ewige lewe van die Heer. Hoe kan ons dan sonder sy leiding vry wees van die toorn van God en die ewige lewe beërwe ? Daarom het ons van God ontvang — sy Gees as die onderpand tot ons saligheid. Die doopsformulier stel dit so: . . . . as ons gedoop word in die Naam van die Heilige Gees, dan verseker die Heilige Gees ons deur hierdie heilige Sakrament dat Hy in ons wil woon en ons tot lidmate van Christus wil heilig deur tot ons eiendom **te maak** wat ons in Christus besit, naamlik die afwassing van ons sondes en die daaglikse vernuwing van ons lewe totdat ons eindelik onder die gemeente van die uitverkorenes in die ewige lewe onbevlek gestel **sal word".**

„Deur die Gees gelei". Sy leiding voorsien beskerming, en die versorging met die liefde van God, én die vernuwing van ons hart om vurig van gees **die Here te dien-!** Gebind om God te dien, daartoe gebind deur sy Gees maak ons vry van alle bande van sonde en dood.

„Want almal . . . . gelei word, hulle is kinders van God. Let daarop: hulle **word** nie kinders nie. Hulle **is kinders van God.** Hulle sal nie eendag kinders wees nie, hulle is hier en nou, hier waar hulle onder versoekinge verkeer, hier waar teenspoed en ellende tref, **is** hulle kinders van God. Hier en nou **is** hulle onder die sorg van die Almagtige en mag hulle as kinders met ál hul behoeftes aan die tydelike en die ewige dinge, na die Vader kom. Hulle mag nou bid. „Gee ons vandag ons daaglikse brood en vergewe ons ons skulde . . . . ".

„Deur die Gees gelei word, hulle is kinders van God". Kinders is afhanklikes. Hulle word versorg. Ouers weet wat hulle kinders nodig het en voorsien met blydskap in hul kinders

● *Blaai om*

Wat impliseer dit alles?

In ons vorige uitgawe het ons onder die titel: **Distansiëring** ons bevreemding en teleurstelling uitgespreek oor aankondigings in 'n Engelse koerant dat prof. A. van Selms en ds. C. A. Korndörffer dienste vir Nederlanders hou in 'n Engelse kerk in Pretoria net asof daar nie vir jare hier 'n noue kontak bestaan het tussen die Nederlanders in Pretoria en die Hervormde Kerk in Pretoria. En nie maar net 'n kontak nie, maar vir baie jare is gereeld met die verjaarsdag van die Nederlandse vorstin 'n diens in die Hervormde kerkgebou in Du Toitstraat gehou. Met die afsterwe van koningin Wilhelmina is die offisiële roudiens, wat 'n uitsaaidiens was, in dieselfde kerkgebou gehou. Maar toe reeds het ds. Korndörffer met sy pogings om die Nederlanders na 'n Engelse kerk te lei begin, want hy het dit nodig geag om dieselfde Sondag nog weer, 'n diens in die stadsaal te hou,

In plaas van ruiterlik sy bedoelings uit te spreek soek hy volgens die Sunday Express van 29 Maart 1964 na uitvlugte. Die een is omdat die bepaalde Engelse kerkgebou sentraal geleë is. Net asof die sentraal geleë Hervormde kerkgebou in Du Toitstraat bv. nie ook sentraal geleë is en vir 'n halwe eeu en meer altyd as geskik geleë beskou is nie!

Die ander uitvlug is dat die Nederlandse immigrante „a sermon in their own language" wil hoor. Dit is begryplik, maar **dit is nie die punt nie,** maar wel dat ds. Korndörffer vir daardie diens 'n Engelse kerkgebou gaan vra, terwyl sulke dienste in die verlede nog altyd in die Hervormde kerkgebou gehou is.

Maar wat veel erger is, is dat hy volgens Die Vaderland van 26 Maart 1964 hom verder wil loswikkel uit die knoop waarin hy geknel sit deur „te ontken dat hy ooit 'n uitnodiging van die Hervormde Kerk gekry het om daar 'n diens in Nederlands vir Nederlandse immigrante te hou".

Hier soek hy ook na 'n uitvlug. Wie het ooit beweer dat hom gevra is om **in Nederlands** te preek? Ons Ons het in ons artikel van April 1964 geskryf, dat „die predikant van Pretoria-Oos met een van sy ouderlinge . . . . . hom meegedeel het dat die kansel van die gemeente vir hom oopstaan". Dus geen woord daaroor in watter taal hy moet preek nie. Daarby kom nog hierdie oorweging dat besoekende Nederlandse predikante **altyd** en **vanselfsprekend** in Nederlands preek, en dat volgens die predikant van Pretoria-Oos hy nog uitdruklik bygevoeg het dat dit nie saak maak in watter taal hy sal preek nie. En ons het geen een enkel rede om 'n woord uit sy mond in twyfel te trek nie. En dan sê die Woord ook nog: Uit die mond van twee of drie sal alle woord bestaan. Die ouderling het by nader informasie alles bevestig soos deur sy predikant gesê.

Daarom is ons vraag : Wat impliseer dit? gladnie so „ridiculous" as wat ds. Korndörffer wil voorgee nie en sal ons bly wees om te weet of die doelbewuste verbygaan van 'n Afrikaanse kerk dan nie op distansiëring tussen Nederlandse immigrante en die Afrikaanse kerk afstuur nie.

Ook sal ons graag wil weet of ons vraag dat so „ridiculous" is in die lig van wat ons lees in „Nieuws", die blaadjie van die Nederlandse Vereeniging te Pretoria in Oktober 1963 nl:-

„By voldoende belangstelling zullen in deze kerk (Schoemanstr. t/o Van Riebeeck Medische Gebouw)- meer diensten in het Nederlands gehouden worden'.

— Joh. Dreyer.

Pinksteroordenking

● *Vervolg vanaf vorige bladsy*

se lewensbehoeftes. Dink ook daaraan hoe uitgelate hulle speel, hoe kommervry hulle is, hoeveel vreugde hulle ook aan ouers besorg. Dink ook aan die stralende gesiggie as die handjies uitgesteek word om iets uit moeder se hand te ontvang. Dit was seker in die lig van hierdie geestesstruktuur van die kind dat Jesus gesê het: „Voorwaar Ek sê vir julle ,elkeen wat die koninkryk van God nie soos 'n kindjie ontvang nie, sal daar nooit ingaan nie". Gelei deur die Gees sal ons lewe ook hierdie kinderlike eienskappe toon — afhanklikheid; dankbaarheid oor die genade van die kruis; die drang in die hart om aan die Naam van die Vader eer en heerlikheid toe te bring. En sou kommer en sorge ons hart binnedring, vertrouend te juig :

„Deur 'n nag, hoe swart, hoe dig,
voer Hy my in eewge lig".

Gelei deur die Gees van God, geniet u 'n vrye, 'n hoopvolle, 'n heilvolle lewe Gelei deur die Gees, **is** u 'n kind van God; erfgenaam van sy koninkryk. **„U, o Herskepper van ons harte**

„U, troue leidsman, Heilige Gees,
U, Waarheidsleraar, Troos in smarte,
U bly ons by in ewigheid,
U maak ons vrolik, moedig, heilig,
U sterk ons in die bangste nood;
met u geleide is ons veilig
en gaan ons juigend in die dood".

—— AMEN ——

— J. H. Naudé.

Potchefstroom-Suid.

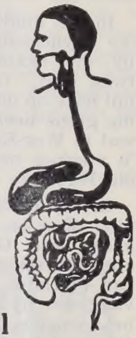

Blindederm-ontsteking

DIE DR. MULLERS-BLINDEDERMMIDDEL

TYDENS die afgelope kwarteeu het die Dr. Mullers - Blindedermmiddel vrywel honderde lewens gered. Dit het duisende lyers in staat gestel om die doktersmes vry te spring. Hierdie middel het dit moontlik gemaak dat blindedermlyers deesdae 'n deskundige behandeling kan ondergaan teen geringe koste.

KENTEKENS

- Pyn in die regtersy
- Aangepakte tong
- 'n Temperatuur (koors) tussen 100 en 102 grade.
- Hardwording van die maagwande.

Die Dr. Mullers-Blindedermmiddel

is verkrygbaar by aptekers teen 70c per bottel of posvry van

NORWOOD COAKER

POSBUS 89 ——— LADYBRAND

FNB 6303 A

KRONIEK — deur prof. A. D. Pont

Die Volkskongres oor die Kommunisme.

Die groot Volkskongres wat te Pretoria gehou is op 31 Maart 1 en 2 April het ongeveer alle verwagtinge oortref. Niemand kon vantevore oordeel dat die volk self soveel belangstelling sou openbaar nie. Hier het egter weer één ding duidelik geword en dit is dat ons volk altyd intuïtief baie goed weet waar sy grootste vyande hulle skuilhou. In hierdie geval is dit die Kommunisme en sy geestelike wegbereider, die hedendaagse Liberalisme. Dit is dan ook geen wonder dat daar meer as 2,400 deelnemers was wat meer as een miljoen mense verteenwoordig het nie.

Een van die verblydende aspekte van hierdie Kongres was dat daar ook buitelandse waarnemers was wat andermaal onderstreep het dat ons in die Republiek nie alleen staan teen hierdie bedreiging nie maar dat ons ook goeie en betroubare medestryders in die Verenigde State van Amerika en elders in die wêreld het. Dit was en is nog altyd 'n belangrike propagandapunt van die links-georiënteerde deel van ons pers dat hulle voortdurend probeer het om ons te oortuig dat ons **alleen** staan in ons stryd teen die Kommunisme en die Liberalisme. Dit was en is natuurlik 'n tipiese propagandaleuen waarvoor ons teenstanders nie terugdeins nie.

Van belang was ook dat vir die eerste keer in die geskiedenis van ons volk Engelstaliges ruimskoots verteenwoordig was en deelgeneem het aan 'n Volkskongres. Ek moet eerlikwaar sê dat ek die moed van 'n man soos prof. Brian Bradshaw, hoogleraar aan Rhodes Universiteit in Grahamstad, geweldig baie bewonder. Dit is seker vir hom nie maklik waar hy verbonde is aan een van die Engelstalige Universiteite wat 'n sterk liberalistiese tendens het, om so onomwonde sy standpunt in die openbaar te stel nie. Dit wys egter dat hierdie Volkskongres **'n realistiese basis** geskep het vir samewerking tussen die twee belangrike taalgroepe van ons land. Sonder om oor taal- of kultuurregte te twis, sonder dat óf van die Afrikaans- óf van die Engelstaliges verwag is om toegewings te maak, sonder om enige toegewing na links te maak, is die hande hier saamgeslaan om dít te bewaar wat vir beide taalgroepe van uitnemende belang is — die ongeskonde handhawing van die onvervalste christelike geloof en die beskawing wat daaruit gebore is. Hierdie vorm van samewerking teen 'n gemeenskaplike vyand kan inderdaad daardie eenheid bevestig wat daar ook al bestaan tussen die twee blanke taalgroepe van ons land. Verder is dit ook duidelik dat 'n Engelstalige, konserwatiefdenkende christengelowige vir land en volk van eindeloos meer waarde is as 'n Afrikaanstalige liberalis wat hom, om welke rede ookal, op sleeptou laat neem het deur die hensop-gees van die Liberalisme.

Van groot belang is dit ook dat hierdie Kongres andermaal bewys het dat daar 'n onbetwisbare eenheid bestaan tussen die drie Afrikaanse kerke, al is ons organisatories nié een nie. Die eenheid van geloof in Jesus Christus, die Here volgens die gemeenskaplike Formuliere van Eenigheid, is sterker as 'n demonstreerbare of sigbare eenheid. Tog bly dit wel noodsaaklik dat ons in hierdie gesamentlike stryd teen die Kommunisme al meer en meer mekaar sal moet probeer vind om sodoende ons kragte te versterk.

Oor die uitnemende referate en hulle inhoud hoef hier nie veel gesê te word nie. Binnekort sal die referate in boekvorm op die mark verskyn en sal iedereen dit kan lees met die sorg en aandag wat dit verdien. Daarby is die gebeure op die Kongres besonder uitvoerig en netjies deur die dagblad **Die Vaderland** weergegee. Daarvoor kan die blad alleen maar geloof word. Daarteenoor het die Sondagblad **Dagbreek - Sondagnuus** hierdie besonder belangrike Kongres maar uiters swak hanteer en mens kan nie anders as om die vraag te stel of dié blad wel die beste belange van die volk wil dien nie. **Die Transvaler** het op Woensdag 1 April op sy voorblad sekere Owerheidsreëlings in verband met Prokureurs van méér belang geag as die Volkskongres wat oor die Kommunistiese aanslag op die Kerk gehandel het. Mens vra die vraag of **Die Transvaler** dít met opset gedoen het want op die openingsaand het 'n Hoogleraar van die **Hervormde** Kerk 'n referaat gelewer. Daarna het die blad die verrigtinge van die Kongres volledig gerapporteer. Ek het gedink dat in hierdie stryd **Die Transvaler,** wat deur baie lidmate van ons Kerk gelees word, 'n bietjie meer volwassenheid aan die dag sou gelê het. Die Engelstalige pers het die Kongres byna doodgeswyg behalwe dat die **Rand Daily Mail** op 1 April, uit bittere armoede van gees, niks beters kon bedink as om maar 'n laag by die grondse aanval op my persoon te maak nie! Dit was goed dat die Engelstalige pers die Kongres nie behandel het in hulle beriggewing nie en vir die eerste keer in jare het hulle daarin geslaag om korrek op te tree. Immers die tema van die Kongres was **Die Christendom teen Kommunisme** en terwyl die Engelstalige pers beheer word deur mense wat nié christene is nie was dit goed dat hulle hulle grense 'n keer geken het. Die hoop bestaan dat hierdie nuutgevormde beskeidenheid sal voortduur.

In alle opsigte was hierdie Volkskongres 'n historiese gebeurtenis en ek is daarvan oortuig dat die nawerking van hierdie Kongres vir baie jare in ons land en in ons volk gevoel sal word. Want die Kommunisme en die Liberalisme word weerloos gemaak as die duistere weë waarlangs hulle beweeg onder die soeklig geplaas word. Kennis van die Kommunisme en Liberalisme, kennis van hulle metodes en tegnieke is 'n voorwaarde in hierdie stryd. En vanuit die christelike geloof kan 'n antwoord gegee en 'n teesaanval geloods word wat hierdie magte van duisternis sal vernietig.

DIE REAKSIE VAN DIE METODISTE KERK.

Prof. dr. Ben Engelbrecht het nog skaars op die openingsaand van die Volkskongres sy uitmuntende redevoering oor die Kommunistiese aanslag op die Kerk afgesluit of daar was al 'n eerste poging om die effek van dié referaat af te stomp. Dié aanval is onderneem deur die Metodiste Kerk van Suid-Afrika en in dié aanval is van 'n baie ou resep gebruik gemaak. Eers is 'n volledige onwaarheid aan prof. Engelbrecht toegeskrywe deurdat gesê is dat prof. Engelbrecht die Wêreldraad van Kerke „aangeval het". Toe op grond van hierdie stelling is prof. Engelbrecht aangeval en is gestel dat sy bevindinge „are unchristian in the extreme".

Nou moet daarmee rekening gehou word dat die betrokke Kerk 'n engelstalige Kerk is en dat hulle dus nie so maklik die gewone, eenvoudige Afrikaans wat prof. Engelbrecht gebruik het, kon verstaan nie. Immers prof. Engelbrecht het in sy referaat gestel:

> **‚Tog wil ek nie beweer dat die Wêreldraad 'n kommunistiese organisasie is nie en selfs nie dat dit kommunisties geïnfiltreer en beheer is nie".**

Daarna het prof. Engelbrecht egter wel, na aanleiding van uitsprake van die Wêreldraad self, die vraag gestel of die wêreldraad **in daardie uitsprake** nie die Kerk tot 'n sosiale instituut degradeer en die Evangelie daar nie tot 'n **social gospel** vervlak nie. Dit is iets totaal anders as die onverantwoordelike en enigsinds op-

● *Sien bladsy 16*

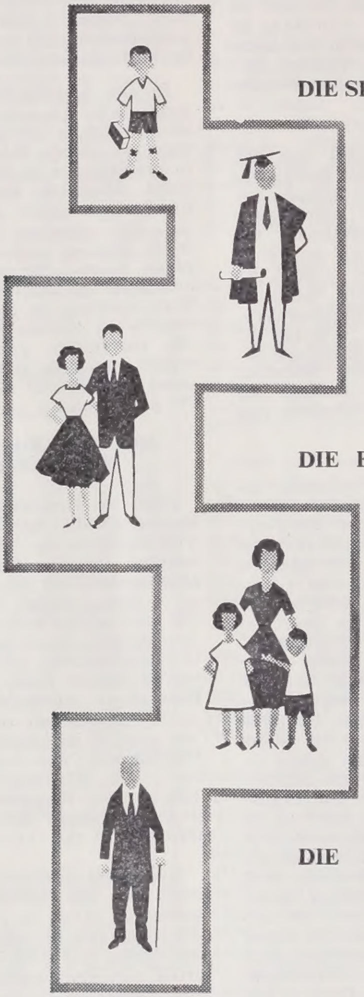

ALMAL afhanklik van Versekering!

DIE SKOOLSEUN—vir 'n opvoeding wat nie onderbreek sal hoef te word nie.

DIE STUDENT—vir 'n beveiligde loopbaan. Sy studiegeld word gedek deur die polis wat in sy jeug al uitgeneem is.

DIE EGPAAR—vir die geldelike beveiliging van die gesinnetjie en die eiendom wat hulle met soveel sorg en opoffering opbou.

DIE WEDUWEE—vir 'n leeftog vir haarself en haar kinders, wat sy bymekaar kan hou en onder haar sorg kan opvoed.

DIE BEJAARDE—vir die onbekommerde oudag wat hy nou kan geniet, danksy die polis wat hy nog as jongman uitgeneem het.

Vir ELKEEN is daar 'n SANLAM-Polis!

SANLAM

SUID-AFRIKAANSE NASIONALE
LEWENSASSURANSIE-MAATSKAPPY

V&R CO.6994a

Vraebus

Die verandering van die kerknaam en die Broederbond.

Br. C. J. v.d. Berg van Krugersdorp-Wes maak in 'n skrywe aan die redaksie 'n paar bewerings met wilde gevolgtrekkings.

Hy beweer dat die kerk se naam verander gaan word en dat dit die kerk groot skade gaan berokken, en die Broederbond kry die skuld van alles.

ANTWOORD:

Dat die naam van die kerk deur die e.k. Algemene Kerkvergadering verander gaan word, soos ons korrespondent beweer, staan nog besien te word.

Met die vorige Algemene Kerkvergadering is wel so 'n voorstel ingedien. Dit behels die verandering nie van 'n **Bepaling** van die Kerkwet nie, maar van 'n artikel van die **Wet self.** (Duidelikshalwe sê ons vir die broeder : hier geld 'n verandering in die ‚grondwet'.).

So 'n artikel kan nie so maklik soos 'n bepaling, wat handel oor „die orde in die lewe en die werk van die kerk", verander word nie, maar daarmede moet gehandel word ooreenkomstig Art. XIII van die Kerkwet.

Hierdie artikel sê o.a.: „Die Alg. Kerkvergadering neem so 'n voorstel in behandeling en indien hy van oordeel is dat die voorstel oorweging verdien, verwys hy dit met opmerkinge in geskrif na die gemeentes, sodat hulle by die eersvolgende Alg. Kerkvergadering hulle advies daaroor kan indien".

So 'n geskrif is aan elke kerkraad verstuur. Die voorstel tot verandering was dat die naam : „Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika" verander moet word om i.p.v. „Afrika" te lees: . . . . . . „Republiek Suid-Afrika".

Hierteen is ernstig beswaar gemaak veral deur die kerkrade buite die grense van die Republiek .

Die argument ten gunste van die verandering was dat in internasionale kerklike vergadering in die buiteland die Ned. Herv. Kerk van Afrika verbind word aan Afrika buite ons grense, Midde- en Noord-Afrika, en geskakel word by die kerke van daardie gebiede.

Na ons mening is daar 'n groeiende voorkeur om liewer te verander die nikssegende Nederduitsch, en dit nogal en nog steeds Nederlands gespel hoewel Afrikaans al vir 'n kwarteeu as een van die amptelike tale van die land in die plek van die Hollands gekom het.

Opvallend is dat selfs die Hervormde Kerk in Nederland die woord Nederduitsch glad nie meer in hulle kerknaam het nie. Die amptelike naam is nou: **Hervormde Kerk der Nederlanden".** Dus sonder Nederduitsch daarby.

Die vraag is of ons korrespondent weet waarvoor die woord Nederduitsch staan en wat die afkoms daarvan is.

'n Paar eeue gelede toe die grense van die Wes-Europese lande anders was as nou, toe was, wat nou België en Nederland is, deel van die Duitse ryk. In die een deel van die ryk is toe die **hoog** Duits as taal gebruik en in die ander deel van die ryk, d.w.s. in die Lae Lande, die teenswoordige Nederland en Vlaandere, die **neder** Duits as taal gebruik. Die Reformatoriese kerk in hierdie deel het toe later die naam gekry van Nederduitsch Hervormde Kerk, dws. die kerk waarin die ‚neder' Duits as taal gebruik word. Die woord ‚nederduitsch' is dus afgelei van 'n taalgebruik wat tot ons nie meer spreek nie. Die woord nederduits het 'n vreemde woord geword sonder betekenis, sonder waarde. Die Nederduits as taal bestaan nie meer nie behalwe as volkstaal in Noord-Duitsland. In Nederland is die taal Nederlands en in S.-A. is dit Afrikaans. Nou wat het ons nou aan Nederduits ? Ons ken so 'n taal nie en ons mense weet nie meer waarom die woord in ons kerknaam voorkom nie. Waar dit wel op aankom in ons kerknaam is Hervormd en daarop is ons mense gesteld. Dit wys immers dat ons kerk hervormd is, hervormd van Roomse dwaalleer.

Dat ons mense die woord Nederduitsch in ons kerknaam nie waardeer nie, blyk uit die feit dat so goed as niemand op die vraag : Aan watter kerk behoort jy? sal antwoord aan die Nederduitsch Hervormde Kerk. Iedereen antwoord op so 'n vraag: Ek is Hervormd óf ek behoort aan die Hervormde Kerk.

Ons korrespondent beduie ook oor die Broederbond. Dié kry nou al die skuld. Dit is die sondebok. As iemand 'n betrekking nie kry nie, is dit die Broederbond se skuld. Vroeër is ook die skuld gegee aan ander instansies as iemand anders aangestel word in so 'n betrekking. Toe is gesê: Ek kry die aanstelling nie, omdat ek nie 'n Vrymesselaar is nie, óf omdat ek nie aan 'n bepaalde kerk behoort nie óf omdat ek nie lid van 'n sekere party is nie.

Maar nou het 'n sekere onafrikaanse koerant daarin geslaag om al die skuld op die Broederbond te gooi, soos die Nasionaal-Sosialisme reg gekry het in Duitsland om voor die tweede wêreldoorlog al die skuld op die Jode te werp. Die bepaalde koerant het verdagmakings gesaai, die gevoelens teen 'n suiwer Afrikaanse beweging opgesweep en vir ons mense „sa" gesê en nou storm een hier en daar sommer.

Dat die Broederbond die skuld kry vir alles wat verkeerd is, laat my dink aan die volgende grappige insident van jare gelede. Dit het op 'n predikantevergadering geskied. Daar haal hier en daar 'n ‚kwaaijong' onder die dominees nogal 'n streek uit en bak een van die ander 'n poets.

Op die bepaalde vergadering het 'n ernstige man onder die v.d.m.'s (d.w.s. verbi divini minister = bedienaar van die goddelike woord) 'n uitstekende lesing oor die Vrymesselary gekom. Dit was grodig opgestel, met bewysplase en al, deeglik uitgewerk so goed dat een van die ou afgetrede professore gesê het : Die opsteller verdien 'n doktorsbul daarmee.

Maar volgens een „kwaaijong" van 'n dominee het die resensent die Vrymesselary te veel skuld gegee, vir so goed as alles, miskien selfs, is gesê, vir die wêreldoorlog. Met die vraestellery na die lesing toe het hierdie bepaalde dominee sy bekwame kollega se lesing geprys en gewys op verskillende goeie punte daarin, maar het hy bygevoeg, hy is tog op een punt grootliks teleurgesteld. Die resensent het so dikwels aangetoon dat die Vrymesselary die skuld van alles het, maar hoe is dit nou moontlik dat hy een groot skuld nie raakgesien het nie en dit is dat die Vrymesselary dié oorsaak ook van dié droogte is ! Dit was 'n raakskoot. Die vergadering het gebrul van die lag vir die grappige opmerking. Moontlik sal môre oormôre die bepaalde koerant en sy meestanders die Broederbond die skuld ook van die droogte gee.

— Joh. Dreyer.

VERGROTINGS
in
LEWENSKLEUR
van u eie
KIEKIE of NEGATIEF
★
W. E. CAREY
APTEKER
Posbus 177 - Krugersdorp

PRINSES IRENE EN DIE „HEILIGE MAAGD VAN PILAAR"

Hoe steek dit inmekaar dat prinses Irene van Nederland 'n pelgrimstog van ongeveer 375 myl na die ‚heilige maagd van pilaar' in Saragossa in Spanje onderneem het? Die antwoord is : Saragossa is 'n sentrum van Mariaverering. Die katedraal van die ‚maagd van pilaar' is 'n monumentaal Mariaheiligdom. Volgens die legende sou die maagd Maria, staande op 'n pilaar in die jaar 40 aan die apostel Jakobus in Saragossa verskyn het. Daarom heet die Maria van Saragossa, Maria del Pillar', Maria van die pilaar of die suil. Sy is die Roomse beskermheilige van Spanje en in besonder van die Spaanse leër. Nadat die leër van die totalitêre generaal Franco in die burgeroorlog van die dertiger jare die oorwinning oor die sosialiste en kommuniste behaal het, is ‚Maria del Pillar' bevorder tot kapteine-generaal. Gekleed in die uniform van 'n generaal word sy op bepaalde feesdae aan die gelowiges vertoon. Hierdie Rooms-Katolisisme staan ver weg van ons, Protestantiste. Ons kan dit selfs moeilik ernstig neem.

En dit is tot hierdie Rooms-Katolisisme wat prinses Irene oorgegaan het. „Mag die ‚heilige maagd Maria van pilaar' my onder die beskerming van haar mantel neem", is daar die bede. . . . .

Na hierdie beskermheilige van die Roomse Spanje, kapteine-generaal in die Spaanse leer, ‚Maria del Pillar' het die Protestantse prinses dadelik 'n pelgrimstog gemaak.

‚Met verbystering vra ons onsself af: hoe is dit moontlik dat een in vry Nederland Protestantsopgevoede jonge vrou dit alles kon aanvaar? . . . .

Dit is 'n bekende feit dat prinses Irene in Spanje in noue aanraking met die half geheime en magtige ‚leke'-organisasie, die Opera Dei, gekom het. Hierdie Opera Dei is 'n soort Derde Orde, wat die verspreiding van die Roomse geloof en die strewe na 'n volmaakte lewe beoog.

Urelank het 'n lid van hierdie Opus Dei, die studente Guadelupe Ferher, van die Universiteit van Pamplona, wat sedert 1960 in hande van die Opus Dei is, met prinses Irene gepraat. So is ook Rosario Andrade, hartsvriendin van die prinses, lid van hierdie organisasie. . . . . Uit die aard van die saak laat aktiewe lede, soos Rosario Andrade, 'n vooraanstaande bekeerlinge so weinig moontlik alleen. Sy was in Spanje byna altyd in die geselskap van die prinses.
En nou kan 'n mens jou voorstel, dat 'n so fel radikaal godsdienstige groep, wat weet wat hulle wil, diepe indruk gemaak het op die prinses. Radikaliteit spreek die jeug altyd aan — en dan verseker hierdie religieuse radikaliteit in die land, waarvan die prinses steeds meer van gaan hou het . . .

'n Vae vrysinnige godsdienstigheid, wat in en om die Nederlandse paleise heers, het geen weerstand teen 'n psigologies en organisatories voortreflik georganiseerde geheel soos die Roomse kerk met sy vaste dogmatiese sisteem nie. Prinses Irene, dogmaties onbelynd, is nie teen die strenge, deurdagte leer — en lewensisteem van die Roomse kerk opgewas nie, te meer, toe (liefdes-) gevoelens 'n gedugtige woord gaan saam spreek het. . . . . En so het hierdie religiuese vaagheid omgeslaan in oorgawe aan 'n outoritêr kerklik gesag as die Roomse.

Oorgeneem en vertaal uit „Gemeente Opbouw Hervormd Rotterdams Maandblad" onder redaksie van ds. G. J. H. Gymink.

vooruit!

N.B.-bates het die afgelope jaar met 67% gestyg! Deur die grootskaalse aanwas in sy fondse landswyd vinnig, veilig en voordelig te belê, voeg Nasionale Bouvereniging vir die Suid-Afrikaanse belegger *groeisekuriteit* by *bougenootskapvastigheid* teen die volgende gunstige rentekoerse:

Spaarrekenings .	2½% p.j.
Vaste Deposito 12-14 maande .	4½% p.j.
15-60 maande .	5% p.j.
Subskripsie-aandele . . .	5½% p.j.
Voorkeuraandele van onbepaalde termyn . . .	5½% p.j.

NB

NASIONALE BOU-VERENIGING

Hoofkantoor: Posbus 2359, Pretoria. Tel. 3-4402. Orals in die Republiek en Suidwes deur takke en agentskappe verteenwoordig. Navrae kan ook aan takkantore van Volkskas gerig word.

PASTORALE RUBRIEK — DR. J. I. DE WET

DIE SIELSORG VIR DIE JEUG

Enkele belangrike aspekte van die sielsorg vir die jeug.

a. Die Sielsorger.

In my vorige artikel het ek gesê: Jesus Christus is eintlik die Sielsorger. Hy bring verlossing uit die nood van die jongmens. Niemand anders kan dit doen nie. Hy skenk vergewing van sonde. Sonde is die siekte die probleem van elke jongmens. Daar is geen ander siekte of probleem nie! Alle ander ellende het sy grond in die sonde. Die spreekwoord sê: Was daar geen sonde, dan was daar ook geen wonde. Hierin lê 'n waarheid wat onomstootlik is. Die menslike sielsorger moet dus ten nouste met Jesus Christus verbonde wees. Dit is **eerste** vereiste vir elkeen wat sielsorg gaan beoefen.

Die sielsorger is die draer, die verkondiger, aan die een wat sielsorg ontvang, van die vergewing van Jesus Christus. Die sielsorger word geroep om as bemiddeling te dien, om die Woord van God te dra na die jongmens wat in die diepte verkeer.

Geroepenheid is voorvereiste vir die sielsorger. Niemand mag sielsorg beoefen tensy hy of sy geroep is nie. As mens jou eie woorde mag spreek en dra na die jongmens wat in nood is, dan is daar nie sprake van gerooepe te wees nie. Maar die wese van die sielsorg is Gods Woord wat verkondig moet word, en daarom is daar die noodsaaklikheid dat jy eers geroep moet wees, voordat jy die taak mag verrig.

Dit beteken egter dat slegs predikante of ouderlinge sielsorgers mag wees nie. Nee, in die reformatoriese kerk, geld die priesterskap van alle gelowiges. Daarom kan elke gelowige 'n sielsorger vir die jeug wees. Die predikant en ouderling het van selfsprekend die opdrag tot die sielsorglike arbeid. Maar elke gelowige het dit ook. Tog moet elkeen wat sielsorg gaan verrig, telkens in die besondere geval, daartoe geroep word.

Daar moet ook met bewustheid, van die kant van die een wat sielsorg gaan doen by elke besondere geval, ná die roeping, 'n persoonlike **beslissing** plaasvind. Hiersonder nl. die geroepenheid en persoonlike antwoord in die gestalte van 'n beslissing, in die krag van die Woord en die Heilige Gees, kan daar geen sielsorg in die regte sin wees nie. Hiermee hang dan saam dat sielsorg nooit in eie krag of vermoë verrig kan word nie. Gods Woord wat **oorgebring** moet word, en **ontvang** moet word, werk altyd self in sy eie krag. Die Woord kies ook in sy vryheid, wie Hy wil om die Woord te ontvang, en om die Woord **oor te dra.**

Hoe weet ons of ons geroep is tot die sielsorg? Hiervoor is daar sekere tekens, waaroor ons dan volgende keer verder wil skrywe.

— WORD VERVOLG —

— L. M. le Roux

SAOB
BIED U:
Pyporrels, Toringhorlosies
Luiklokke, Harmoniums
Dowegehoortoestelle, Kariljons
Elektroniese Klokkespele
Pamphonic Klank- en
Akoestiekverbeteringstoerusting
Verkope — Herbouings
Diens — Advies
SUID-AFRIKAANSE
ORRELBOUERS
(EDMS.) BPK.
PRETORIASTR 157 - SILVERTON
Telefoon 76-4844/5 Posbus 200 Teleg. adres: „Diapason"
BLOEMFONTEIN TEL: 4969
KAAPSTAD TEL: 55-3848
PORT ELIZABETH TEL: 2-5879
DURBAN TEL: 7-9895

volledige
beplande
lewensversekering
verskaf
gemoedsrus!
Rentmeester
RENTMEESTER VERSEKERAARS BEPERK
Hoofkantoor: Rentmeestergebou, Bosmanstraat 219
Telefoon: 3-1258, PRETORIA

ANTWOORD

op die „Het Rassenvraagstuk — Herderlyk schryven van de Generale Synode van die Nederlandse Hervormde Kerk".

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het geantwoord op „Het Rassenvraagstuk". Die antwoord is vervat in 'n brosjure getiteld:

GELYKE GELEENTHEDE.
Die oplossing van die Rassevraagstuk.

— Die eerlike weg —

Soos ons lesers sal onthou het die sinode van die Hervormde Kerk in Nederland verlede jaar in 'n „Herderlyke Schryven" sy standpunt gestel oor „Het Rassenvraagstuk". Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het 'n eksemplaar daarvan van die Hollandse sinode ontvang. Omdat dit ons probleem so nou raak het die Kommissie van die Alg. Kerkvergadering 'n antwoord daaroor opgestel onder die titel **Gelyke Geleenthede.**

Die titel is dadelik opvallend en laat met die eerste oogopslag sien dat die doel van die eiesoortige ontwikkeling soos in S.-A. beoefen nie is om te onderdruk of te diskrimineer nie, soos deur liberale en kommunistiese kringe in binne- en buiteland beweer word, maar inteendeel, juis om **gelyke geleenthede** vir blank en nie-blank te skep. Dié volle ontplooiïng hiervan lê egter in die toekoms.

Die tweede ding wat onmiddellik die aandag trek is, dat apartheid of eiesoortige ontwikkeling nie maar net as 'n poging tot 'n moontlike oplossing van dié rasseprobleem genoem word nie, maar bestempel word in die ondertitel van die brosjure as **„die oplossing van die rassevraagstuk".**

Dit toon geloof in ons standpunt en sekerheid dat dit moet en sal slaag. Hierdie vaste oortuiging is nie maar net bravado, grootpratery nie, maar is gegrond op die praktiese ervaring van drie eeue. Dit steek sterk af by die studeerkameridees van „Het Rassenvraagstuk" wat opeensydige bronne gefundeer is.

Maar daar is by die titel van die brosjure 'n derde punt wat baie opvallend is. Behalwe die sprekende titel „Gelyke Geleenthede" met die moedige ondertitel: „Die Oplossing van die Rassevraagstuk" is daar nog 'n stelling : **Die eerlike weg.**

Hierdie ‚eerlike weg' staan tenoor die integrasieweg wat „die Bantoe wil laat konformeer met die lewenswyse van die blanke asof dit vir die Bantoe beter sal wees as sy eie". (bl. 11). Intergrasie lyk mooi en Christelik. In teorie is die nie-blanke volkome gelyk en gelykwaardig, maar die praktyk leer dat daar eindeloos baie diskriminerende praktyke bestaan teen die nie-blanke juis in so 'n bedeling waar die nie-blanke formeel met die blanke gelykskakel word. (bl. 6 en 7). Dit is erken deur die Anglikaanse biskop van Pretoria.

Die Kommissie van die Alg. Kerkvergadering wys in sy antwoord die teologiese denke van ons tyd wat die klem laat val op die „social impact of the Gospel" af; Dit gaan nie in die evangelieverkondiging primêr om die regte van die mens, sy vryheid, sy stemreg, sy menswaardigheid, sy politieke aspirasies nie, maar om die ewige heil van die mens. (bl. 1 en 10).

Die fout wat die Generale Sinode in sy Herderlike Skrywe maak is dat die sienswyse daarin uitgespreek gegrond is op ‚eensydige' en ‚verouderde' gepubliseerde materiaal (bl. 6), dat dit die ‚wêreldmening' verteenwoordig (bl. 13) en dat die beeld van apartheid soos geteken in die Herderlike Skrywe ‚'n totale spookbeeld' gee en ‚geen verband hoegenaamd hou met die owerheidsbeleid in Suid-Afrika nie'. (bl. 5).

● *Sien langsaan*

NUWE KORRELSUURDEEG
BLY ALTYD VARS— SONDER VERKOELING!

Nuwe NCP Droë Suurdeeg – die nuwe kitssuurdeeg – is in 'n vorm soos net NCP dit maak – korreltjies! Dit verseker suurdeeg van die fynste gehalte met die beste goedhou-vermoë. Dis in die winkels te kry in 4-ons-blikke en ½-ons-sakkies. Vir beter gebak en meer gis in die bier – onthou die naam NCP.

Handelsnavrae: Vrystaat Gis (Edms.) Bpk., Posbus 727, Welkom, O.V.S.

VZ009/50

DIE RUSDAG

Ek wil hier graag my vorige praatjie oor die viering van die rusdag voortsit en doen dit weer soos laas aan die hand van D. L, Moody se bespreking van die betrokke gebod.

Nadat hy enkele wenke gegee het hoe ouers die rusdag vir hulle kinders 'n aangename dag kan maak en intussen daar ook klem op gelê het dat ouers self deur hulle houding en voorbeeld moet toon dat dit inderdaad 'n geseënde dag is, wys hy daarop dat 'n gedeelte van die dag gewy behoort te word aan die bevordering van persoonlike geestelike belange, sodat ons in die genade kan groei. Ons wy ses dae elke week aan die tydelike belange van die sterflike liggaam en dis tog nie te veel geverg nie dat ons ten minste een dag in die week aandag sal skenk aan die eise van die onsterflike siel.

Die rusdag mag nie beskou word as 'n vakansiedag in die gewone sin van die woord nie. Nie óns nie, maar God beskik oor sy dag. Moody noem 'n drieëlei versoeking wat aanleiding gee tot die ontwyding van die rusdag. Vereers uitstappies na buite vir ontspanning. Vervolgens noem hy die fiets. In sy dae was daar nog geen motorverkeer nie; ek wonder wat hy vandag sou sê as hy moes waarneem hoe druk die verkeer op ons paaie op Sondae is! Terloops net dit: iemand kom op 'n Sondag 'n belaaide ossewa teen. „Hokaai!" roep die drywer toe, „jy ry daar dwarsoor heen". Die drywer hou stil en vra verskrik wat hy raak gery het, waarop die persoon hom teregwys met die paslike vermaning: „Jy ry dwarsoor die vierde gebod!" Derdens noem Moody die sondagskoerante wat reeds in sy tyd in Amerika uit gegee is en waarteen hy baie ernstige bedenkinge het. Op iemand wat hom Sondagmôre in dié leesstof verdiep en daarna kerk toe gaan, sal selfs die ernstige preek geen indruk maak nie, want sy gees is só deurdrenk van die koerant nuus en dit het so 'n gemoedstemming geskep, dat daar geen ruimte oor is vir hoër gedagtes en gewaarwordinge nie. In hierdie verband druk Moody hom baie kras uit en sê onder meer hy glo dat selfs die aartsengel Gabriël nie indruk kan maak op 'n gehoor van wie hoof en hart vol van sulke nietigheid is nie. Die invloed van die sondagskoerante is nie bevorderlik vir 'n gewyde stemming nie en druis teen die heiliging van die rusdag in. Moody motiveer sy oortuiging en standpunt, maar dit sou my te ver voer om daar nader op in te gaan.

Voorts lê hyy nadruk daarop dat geen volk wat die rusdag in die stof vertrap, nog ooit vooruitgegaan het nie, want die ontwyding van die rusdag dra die kiem van ontbinding in hom en is die sekerste en korste pad na volksondergang. Dan verwys hy na Israel van ouds. Die wet het bepaal dat net soos daar vir mens en dier elke sewende dag volkome rus moes wees, die land ook elke sewende jaar moes rus en nie bewerk word nie. Vir 490 jaar het die volk hierdie verordening ontduik, en nou is dit opmerkmerklik dat hulle ten slotte deur Nebukadnésar verower en weggevoer is en 70 jaar lank in ballingskap verkeer het. Die land het toe sy versuimde sabbatsjare gehad: sewe maal sewentig = 490. Israel se stelselmatige wetskending het hulle geen voordeel gebring nie. Wat nie aan God gegee word wat Hom toekom nie, neem Hy oplaas self.

As die rusdag omgeskep word in 'n dag van vermaak en ontspanning, sal dit mettertyd ontaard in 'n dag van arbeid en inspanning. Ons moet vir die dun ent van die wig oppas, want met die onnadenkende prysgewing van die rusdag word die toekoms van land en volk prysgegee.

God het die rusdag geheilig, dit wil sê afgesonder, maar aan die onderhouding daarvan ook besondere seëninge verbind. Hy het die dag „geseën". Deur die mond van Jesaja sê Hy: „As jy jou voet terughou van die sabbat — om nie jou sake op my heilige dag te doen nie, en as jy die sabbat 'n verlustiging noem en die heilige dag van die Here hooghou; en as jy dit eer deur nie jou gewone gang te gaan nie, nie geleentheid vir jou sake soek of ydele taal spreek nie; dan sal jy jou verlusting in die Here, en Ek sal jou laat ry oor die hoogtes van die aarde en jou laat geniet die erfdeel van jou vader Jakob; want die mond van die Here het dit gespreek" (Jes. 58:13, 14).

Ek weet nie, sê Moody, wat van ons sal word as ons die Christelike rusdag kwytraak nie. As dit die Satan geluk om die teerheid van ons gewete op hierdie punt te verstomp, kan hy dit op alle ander punte doen. Ons het nog kans om ons volkstoekoms te red: ons het manne en vroue nodig wat die sedelike moed besit om op te staan en te verklaar: „Nee, ek sal geen koerant op Sondag lees nie en al my invloed daarteen gebruik. Ek sal nie Saterdagaand van huis gaan as ek op die rusdag moet reis om weer tuis te kom nie. Ek sal geen onnodige arbeid op die rusdag verrig nie en alles in my vermoë doen om dié dag in gehoorsaamheid aan die gebod te eerbiedig".

Laat mense ons maar uitkryt vir bekompe, dweepsiek en agterlik. Ons het ten minste vaste grond onder die voete. Laat ons dan sterk genoeg wees om die gebod te onderhou en ons sal krag ontvang en die seën beërwe wat aan die heiliging van die rusdag verbind is.

— Daniël F. Erasmus.

Presidentstraat 52,
Potchefstroom.

ANTWOORD

● *Vervolg van vorige bladsy*

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wys in sy antwoord op die Herderlike Skrywe daarop dat die Generale Sinode nooit openlik geprotesteer het by die Nederlandse owerheid teen die behandeling van Ambonese ‚in weggesteekte kampe' in Nederland en dat hierdie feit die sedelike krag van die Herderlike Skrywe oor die rassevraagstuk aanmerklik verswak. (bl. 3). Daarby kom nog dit, dat die Generale Sinode geen enkele praktiese verantwoordelikheid hoef te dra vir hulle uitsprake nie.

Die laaste woord oor die rassevraagstuk is nog nie gesê nie. Ook nie na die Generale Sinode gespreek het nie.

— Joh. Dreyer.

RESIDENSIE HOTEL
(F. Groeneveld - Bestuurder)
SCHOEMANSTRAAT 185
PRETORIA
Bus 548 —— Foon 2-1712
★
DIE PLEK WAAR DIE
VOORAANSTAANDE
AFRIKANER TUIS GAAN

Die BABETA Restaurant
(Eienaar G. Karam)
—— vir ——
Flinke diens en smaaklike
disse
U tevredenheid is ons voorreg
★
PAUL KRUGERSTRAAT 478
PRETORIA
Foon 25913

VROUE - RUBRIEK

VER
BO
KORALE

Die Oudag

'n Sielkundige Benadering

— Dr. P. J. Theo Koekemoer

Onlangs het die afgetrede kanselier van die Wes-Duitse Republiek, Adenauer, op die ouderdom van 87 jaar, die tuig neergelê. Dit is 'n merkwaardige uitsondering. Die sigaar-rokende oubaas Winston Churchill, het agter die skerms blykbaar nog groot invloed. Ook hy tel onder die uitsonderlike gevalle. Die reël is anders. Die Prediker van die Ou Testament praat van 'n **springkaan wat homself met moeite sal voortsleep,** van jare waarvan die mens sal sê: **„Ek het daar geen behae in nie".** Reeds voor die sewentiger jare sien ons in die reël, algemeen gesproke, die **naderende tekens** van hierdie „moeite" en „voortsleep" van liggaam en gees. Wanneer ons nou in hierdie artikeltjie 'n paar penstrepe maak, geskied dit onder die verstandhouding dat skrywer en leser sal onthou dat ons heel in die algemeen praat en die uitsonderings erken.

Die opskrif hierbo: „'n Sielkundige benadering van die oudag", kan natuurlik betrekking hê op die benadering van die komende oudag **deur die ou mens self,** of sal ons sê: die ouer wordende mens, veral na die sestiger jare. Om hierdie besondere „laaste fase" van jou eie lewe in die regte lig te sien en dit as sulks te aanvaar, sal bydra tot 'n gelukkige oudag. Aan die ander kant, om jou daarteen te verset, te maak asof jy nog jonk is, of enige verkeerde houding vooraf in te neem, sal bydra tot ongelukkige oudag. Ons bedoeling is dat **jou eie** benadering van **jou eie** oudag, kan bydra tot die geluk of ongelukkigheid van jou eie self, wanneer hierdie dae tog wel aanbreek. Die opskrif impliseer egter ook die juiste benadering van die ou mense **deur almal wat met ons ou mense in aanraking kom.** Ons ou mense leef midde onderons saam met ons. Dit is hoogs noodsaaklik dat ook ons die regte benadering sal hê in ons omgang met hulle. In die eerste plek dink ons aan daardie kinders wat die mooi en goeie taak op hulle skouers geneem het om hulle ouers **self** op te pas, tot die dood. Ons moet onthou dat die ou mense **ander** probleme het as ons probleme. Ons dink ook aan die personeel van ons Oue Tehuise en hospitale, werkers en werksters, predikante, ens. wat in aanraking kom met die ou mense.

Ons wil tog graag „sien" dat die oupa en ouma na die lang skof agter die rug, 'n gelukkige oudag sal hê. Om hiertoe ons deel by te dra, sal ons kennis moet neem van 'n hele aantal feite. Kennis van hierdie feite, tesame met die „groot gebod" (die liefde vir God en jou naaste), sal 'n belangrike hulpmidde wees. Laat beide die oupa en ouma asook almal wat met hulle werk en saam met hulle leef, die volgende feite in aanmerking neem en realiseer:-

1. Die Oudag is 'n periode van Verval:

Ons sê soms die oumens word „kinds". Dit is ook so. In werklikheid is hier 'n sielkundige proses aan die gang wat gekenmerk word deur 'n terugkeer of regressie na die gedragsvorm van die kinderjare. Ons kan praat van 'n periode van „tweede kindskap". Dis 'n verval van die menslike gees. Die verval ten opsigte van die liggaam is ook duidelik te bespeur, Strukturele veranderinge in die weefsel vind plaas; die selle word nie meer so goed gevoed nie en degenereer. Ons sê die ou mense word „seniel". Ons Kerk se Oue Tehuis maak spesiaal voorsiening vir hierdie besondere seniele oupas en oumas,

Seniele oumense is daardie mense wat fisies gebreek is geestelik gedisorganiseer is, sosiaal wanaangepas is. Dit kan soms ontwikkel tot wat ons noem — seniele psigose, 'n soort geesteskrankheid. Dan verloor hulle volkome kontak met die werklike lewe en hulle familie en **moet** in 'n inrigting onder sorg geneem word. Laat ons egter baie goed onthou dat die meeste ou mense nie seniel word nie maar verouderend. Die Engelse taal beskik oor 'n goeie woord om laasgenoemde te beskryf: Hulle noem dit 'n proses van „senescence" wat beteken veroudering. Hieronder verstaan ons dat die proses van veroudering stap vir stap geskied sodat die oue van dae nog **kans kry om daarby aan te pas.** Dit is baie minder radikaal as die geval met die senieles waar geen aanpassing gemaak kan word nie omdat die oupatjie en oumatjie meelaas onbewus is daarvan.

Ons sien dus dat die verval liggaamlik en geestelik is. Verder moet ons onthou dat netsoos veranderinge in die breinweefsel tot seniliteit kan lei, so kan verkeerde houdinge ook aanleidende faktore tot seniliteit gee, soos byvoorbeeld ongunstige houdinge teenoor jouself, teenoor ander mense en teenoor die lewe in die algemeen. Ook is dit 'n feit dat die persoon wat na sy aftrede maar gaan stilsit en droom en weinig inisiatief aan die dag lê om nuwe dinge in die nuwe situa-

Sien langsaan

sie wat skielik ontstaan het te doen, wat geen aandag meer gee aan sy persoon, voorkoms, houdinge en gedragspatrone nie, vinniger die afdraende pad sal loop as die ander persoon wat op sy eie manier hom gaan besig hou met positiewe en konstruktiewe dinge, hoe gering ookal.

2. Hier moet dus aanpassings gemaak word aan 'n geheel nuwe situasie.

Die ou mense moet nou nie verwag dat die hele wêreld by hulle sal kom aanpas nie. Hulle is diegenes wat, terwille van hulle eie geluk ,die aanpassings moet maak. Aan die ander kant is daar in ons samelewing 'n totaal verkeerde idee omtrent die „ou kêrel" en „ou vrou", 'n soort van stereotipe begrip wat beslis ongunstig van aard is en 'n wesenlike struikelblok werp in die aanpassing van die oues van dae. Hierdie sosiale mening sal 'n gedaanteverwisseling moet ondergaan indien ons die bejaardes gelukkig wil maak en hulle wil help om aan te pas.

3. Faktore wat die aanpassing van die ou mense beïnvloed:-

(a) Persoonlike houdings:

'n Goeie aanpassing word grootliks beïnvloed deur die individu se persoonlike houding teenoor die ouderdom. 'n Houding van verset dra by tot wanaanpassing terwyl berusting en aanvaarding daarvan, nie in die sin van gelatenheid in 'n donkere noodslot nie, maar as deel van die van God gegewe lewe, sal bydra tot kalmte en geluk. Ook is dit 'n uitgemaakte saak dat aanpassing gunstig of ongunstig verloop na gelang van 'n gunstige of ongunstige idee wat die bejaarde omtrent homself koester. Verval hy tot daardie soort van selfkonsep van „ek is nou klaar met die lewe", „ek is 'n uitgeworpene", „ek is tog maar in almal se pad", „ek is nutteloos vir die samelewing", ens., dan kan bepaald 'n ongunstige aanpassing slegs die noodwendige gevolg van so 'n negatiewe houding wees, gepaard met 'n gevoel van diepe ongelukkigheid. 'n Meer positiewe houding van die persoon sal hom help om beter aan te pas in hierdie lewensfase en bydra tot sy geluk.

Maar ons, die jonges, die buitestaanders, die kinders, die verpleegsters, die predikante, kom ons kyk net vir 'n oomblik na 'n paar van daardie dinge waarmee daardie so dikwels humerige oupa en ouma worstel:

(i) 'n Vermindering van liggaamlike en geestelike lus vir die lewe. Ons kan tog nie verwag dat hulle soos ons moet voel nie. Hulle word soms sieklik,

(ii) Verlies van liggaamlike krag en aantreklikheid. Hoe sou ons eendag voel as ons onself in die spieël so moet sien? Sou ons daarvan hou?

(iii) Verlies van status. Voor die aftrede was die man miskien die bestuurder wat bo in die ry gestaan het, die boer wat flink sy bevele uitgedeel het, die redenaar wat groot gehore kon boei, ens. Nou is hy dit nie meer nie. Is dit maklik om so iets te aanvaar. Ek glo nie. Die verlies van statusrol in die sakewêreld, die sosiale lewe, politiek, huis, ens is geen maklike saak nie.

(iv) Laasgenoemde gaan gepaard met gevoelens van frustrasie, angs, persoonlike ongelukkigheid 'n ongunstige konsep van jou persoon, sosiale wrywing, ens.

(v) Gewoonlik vind ons dat na aftrede die finansiële posisie van 'n veel kleinere inkomste ,bydra tot die versteuring van 'n basiese behoefte van die mens, nl. 'n gevolg van sekuriteit of sekerheid.

As ons dus eerlik wil wees, ons die jonges en gesondes, sou ons dan die reg hê om te praat van „die ou vrou wat vanmôre weer met die verkeerde voet uit die bed uit opgestaan het' , of „die ou kêrel wat alles maak en breek?" Nee, laat ons hierdie ou mense met hulle „nukke" bietjie verdra en duld. As ons hulle teen hierdie agtergrond beskou, sal ons hulle optrede nie in die gees van loutere kwaadwilligheid van hulle kant sien nie.

(b) Gereedmaking vir die Oudag:

Ons moet onthou dat die soort aanpassing wat die mens in sy latere lewensstadia maak, grootliks afhang van sy **vroeëre lewenservaringe**. As mense bv. in jou volwassenheid en middeljare nie goeie lewensaanpassings gemaak het nie, sal jy dit waarskynlik ook nie in die oudag kan doen nie. Goeie aanpassing aan die oudag het tot voorwaarde goeie aanpassing **voor** die oudag. Dit is nie te betwyfel nie dat die fundamente vir 'n gelukkige oudag **reeds in die kinderdae gelê word.**

Die oupa en ouma wat 'n gunsige aanpassing maak, sal onder andere in die volgende prentjie pas:

(i) Hulle aanvaar die beperkings wat die oudag noodwendig in baie opsigte meebring en verset hulle nie daarteen nie.

(ii) Hulle is oppasend t.o.v. hulle gesondeheid en gee die nodige aandag aan hulle liggaam.

(iii) Hulle staan nie onverskillig teenoor hulle persoonlike voorkoms, klere, ens. nie.

(iv) Hulle stel belang in hulle vriende en maak nog nuwe vriende.

(v) Hulle aanvaar dat hulle kinders nou getroud is en dat hulle nie die alleenreg op daardie kinders het nie.

(vi) Hulle vertel nie net van die goeie ou dae en praat met minagting van vandag se geslag nie.

(vii) Hulle ontwikkel nog belangstelling in die lewe daarbuite, die Kerk, ens. al is dit in beperkte sin.

Die teendeel hievan sien ons by daardie oumens wat die ouderdom probeer regeer en wil aangaan soos vroeër. Daar vind by hulle 'n soort van oorkompensasie plaas deur in die reel onverdraagsaam te wees teenoor die jong geslag en op al hulle gebreke te wys. Hulle gooi dan tou op en sê dis nutteloos om verder te gaan. Daar vind dan 'n agteruitgang of regressie plaas na kinderagtige gedrag en hulle word volkome afhanklik, soos 'n klein kind. Hulle word inderdaad „kinds".

(c) Kondisies of Omstandighede waaronder die oumense moet lewe.

Hierdie lewensomstandighede affekteer die oumens se begrip wat hy van homself het, gunstig of ongunstig. Wanneer hy byvoorbeeld gedwing word om in 'n plek te gaan woon teen sy wil en sy keuse in, en indien daardie plek hom dan (volgens sy mening), minderwaardig en ongenoegsaam laat voel, sal dit sy gelukkige aanpassing aan die oudag beslis benadeel. As ideaal kan gestel word dat die ou egpaar 'n eie huise het waar hulleself die heer en baas is, mits hulle gesondheid dit toelaat. Nog beter is dit wanneer hulle kinders daar naby kom woon om 'n oog oor hulle te hou.

Dit mag hier konstateer word dat die oue Tehuise van ons N.H.S.V. so puik is, dat daar geen sprake is van 'n minderwaardigheidsgevoel wat by ons ou mense kan ontstaan as gevolg van hulle lewensomstandighede nie.

Feit bly egter, dat kinders nie met 'n ysterharde dwang hulle ouers daar, teen hulle sin, moet gaan „aflaai" nie. Die Oue Tehuis-Direksie vra ook nog steeds aan die kinders: **„Eer jou vader en jou moeder".**

STOP AAMBEIE

Nuwe, Amerikaans geformuleerde CHINAROID stop die pyn en gejeuk van aambeie binne 10 tot 20 minute. Die spesiale, antiseptiese bestanddele laat seer, geswelde weefsels gou krimp en gesond word. Dan kan u in gemaak werk, ry, loop en sit. Beëindig u lyding vandag nog. Koop CHINAROID by die apteek.

'n Pleidooi vir die Bybel in Afrikaans 50 Jaar Gelede

Die Redakteur,
Die Hervormer,
Waarde Heer,

Graag bring ek onder u welwillende aandag dat ons volk binnekort 'n historiese datum op kerklik-godsdienstige terrein kan gedenk.

Dit sal naamlik op 21 Augustus 1964 presies 50 jaar wees dat dr. B. B. Keet voor die A.T.V. op Stellenbosch 'n lesing gehou het oor DIE BYBEL IN AFRIKAANS. Volgens vele het daardie toespraak feitlik die bal aan die rol gesit wat uitgeloop het op die verskyning van die Afrikaanse Bybel op 27 Augustus 1933.

Die vraag het by die BYBELGENOOTSKAP VAN SUID-AFRIKA (Hulpvereniging van die B. en B. Bybelgenootskap) ontstaan of daardie gebeurtenis nie behoorlik onder die aandag gebring moet word nie. Dit is treffend hoe dat Augustusmaand in baie opsigte die „Bybelmaand" genoem kan word, aangesien ook die **Genootskap van Regte Afrikaners** wat onder die eerste voorstanders van die Afrikaanse Bybel was, op 14 Augustus 1875 opgerig is.

Die huidige geslag behoort darem terug gevoer te word na die dae toe ons taal nog 'n „kombuistaal" was en die Afrikaanse Bybel 'n steen des aanstoots.

Hoogagtend,

Gerrit E. Bruwer, V.D.M.
Organiserende Sekretaris.

'N BELANGRIKE BOEKROL

'n **Belangrike boekrol** en 'n gedeelte van 'n boekrol is deur die Massada ekspedisie gevind.

Massada was 'n fort waarin 960 Jode in die jaar 66 na Christus in die stryd onder leiding van die Makkabeers dit uitgehou het teen die Romeinse oorheersing. In die finale aanslag in 73 n.C. het die manne om nie in die hande van die Romeine te val nie, massa selfmoord gepleeg.

In hierdie Massada fort is nou deur die Massada ekspedisie gevind 'n rol met ps. 81 tot 85 en 'n deel van 'n rol bevattende 'n deel van Levitikus. Die teks, so word berig, is identies met die tradisionele Hebreeuse teks.

Ook is 'n deel van 'n rol soos die bekende Dooie See Rolle gevind. Hierdie rol sal moontlik baie help in die bestudering van die Dooie See Rolle.

DIE OU MUTUAL
bied u die beste in Lewensversekering

SUID-AFRIKAANSE ONDERLINGE LEWENSVERSEKERINGSGENOOTSKAP
SAM.1184-8

JEUGRUBRIEK:

N.H.J.V. ROODEPOORT

Ons groet al die takke, besture en maats van die N.H.J.V.!

Ons hoop dit gaan nog baie goed daar in u tuistes.

Met die Ring van Krugersdorp ons agt takke — gaan dit nog goed en hou ons koers met ons leuse „Geloof Hoop en Liefde".

Die jaar 1963 was weereens 'n suksesvolle jaar en het ons taamlike aangename tye saam deurgebring. Ons Sangfees — ter herdenking van die vierhonderd-jarige bestaan van die Psalmboek — was een van ons hoogtepunte. Uit al die takke het ons jongmense opgekom na ons Kerk in Krugersdorp op Sondagmiddag 22 September. Ons kon onsself darem oortuig dat die Hervormers darem nog lekker kan sing as ons fees vier!

Onder die bekwame leiding van professor Engelbrecht van Pretoria, het ons 'n baie geslaagde fees gehad. Ons orrelis, mnr. van der Merwe, van Krugersdorp-Wes, het die baie bekwame orrelbegeleiding waargeneem. Ook die gemeentelede en Ringspredikante het die middag saam met ons geniet. Nouja ons kan sommer nog baie lekker gesels oor hierdie middag. Ons wil graag by die ander Ringe van ons Jeugvereniging aanbeveel om gerus sulke byeenkomstes te reël — dit sal definitief ons sang bevorder — u sal dit baie aangenaam vind; probeer dit gerus!

Verder het ons 'n baie geslaagde Ringssametrek gehad op 14 Junie. Hier het al agt die takke mooi opgekom en elke tak met 'n sak vol van aangename vriendskapsgees en mandjiesvol eetware, het ons die aand mekaar die hand gereik.

Ons klompie hier, het werklik lekker maats geword en kuier ons gereeld oor en weer. Ons Krugersdorp-Oos-tak met die Weeshuis maats, het veral ons beste vriende geword.

So het ons ook dan die jaar afgesluit met 'n rugbywedstryd teenoor die Weeshuisgroep:

Kerkraad van die Ring (mans) . . . teenoor *Weeshuis Groep;* ....
Ringsdames (die hoofwedstryd van die seisoen) teenoor *Weeshuisdames.*

Dit was nou regtig baie grappig en aangenaam — ai en het ons dit geniet met alle erns en aangename sportgees. Ons toeskouers was ons kommentaar! Nouja, maats, nou weet julle dat ons hier duskant nog goed aangaan.

Soms lyk die opdraendes vorentoe ook maar kwaai styl, maar as ons weer dieper dink, sal dit tog die moeite werd wees om die Horison te bereik en ons Hemelse Vader dáár te ontmoet.

Ons sien uit na ons volgende Jeugleierskursus waar ons weer soveel inspirasie kan put aan die voete van ons Hemelse Vader en onder die bekwame leiding van ds. van den Berg. Ons opregte dank, ds vir daardie besieling met ons kurses te Rustenburg ai ons onthou daardie aangename paar dae nog so goed en sien alweer uit na ons volgende byeenkoms.

Ons groet u almal daar in u tuistes hou moed en volhard in die uitlewing van ons heel aangename taak, naamlik om ons Meester te dien. Bly aan sy voete en Hy sal u krag en leiding gee.

Groetend,

Ringsjeugraad van Krugersdorp.

MEJ. M. DE BEER,
Sekretaresse.

★

Chebemahof 206,
Cillierstraat 59,
Sunnyside,
Pretoria.
27 Januarie 1964.

Geagte dr. Le Roux,

Namens die Jeugvereniging van Pretoria-sentraal wil ek graag die vereeniging se dank betuig vir die leierskursus wat verlede jaar te Rustenburg gehou is.

Nou, na slegs 9 maande na die kursus gehou is, word alreeds goeie vrugte gepluk. Daar is onder al die lede van die plaaslike vereniging 'n sterk begeerte dat die kursus spoedig opgevolg sal word. Ieder en elk wil na so 'n kursus gaan waar geleer kan word sodat die werk met nòg meer ywer en besieling aangepak kan word.

In verband met die leierskursus wil ons graag die volgende voorstel:

(a) Om te bepaal hoe doeltreffend die kursus was, kan moontlik uitnodigings aan verskillende takke van die N.H.J.V. gerig word om afskrifte van hul verslae van die kursus aan u te stuur. Sommige kan geplaas en bespreek word in „Die Hervormer". So 'n stap behoort nie net die belangstelling aan te wakker nie, maar kan ook dien as 'n leidraad hoe om toekomstige kursusse te beplan. Tekortkominge en nuwe idees behoort in sulke verslae na vore te kom.

(b) In die konstitusie deur die Raad vir Jeugwerk in September 1959 uitgegee staan die volgende onder die hoof „Maatskaplik":

„Die N.H.J.V. beoog naas die gesin en die skool om 'n stuk *volksopvoeding* tot die jeug te bring sodat hulle persoonlikheid tot volle ontplooiing kan kom en hul, *hul plek in die wêreld* kan inneem". Ons wil aan die hand doen dat tydens 'n leierskursus of jaarkongres besprekings gevoer sal word wat deur die aangehaalde paragraaf beskryf word. Daarmee bedoel ons dat onderwerpe soos „Kommunisme" en „Liberalisme" e.d.m. aan bespreking onderwerp sal word. Sulke ideologieë is 'n bedreiging vir ons volk- en kerklewe. Daarom is dit ons insiens noodsaaklik dat sulke besprekings gevoer moet word, veral waar dit ons Kerk in die besonder raak.

As Christen-gelowiges het ons jeug tog 'n plig teenoor ons volk. Waarom kan ons nie die N.H.J.V.'s, wat uit jong lidmate met sterk godsdienstige inslag bestaan, op kongresse meer toelig oor die gevaar van aktuele bedreigings nie?

Na aanleiding van bogemelde wil ons ook voorstel dat die N.H.J.V.'s op die komende Volkskongres oor „Kommunisme" verteenwoordig sal wees.

Ons vertrou dat die voorstelle u aandag sal geniet, en indien die brief in „Die Hervormer" geplaas word ander N.H.J.V.-takke hulle opinies hieromtrent sal lig.

Hartlike groete,

JACO NAUDÉ.

V.S.A-ONTDEKKING HERSTEL JEUGDIGE KRAG

Mense wat ly aan verlies van energie, senuagtigheid, 'n swak liggaam, onsuiwer bloed en 'n swak geheue en diegene wat ouer voel as wat hulle is, sal baie bly wees om te verneem van 'n versterkende formule wat deur 'n Amerikaanse dokter geskep is.

Hierdie nuwe formule maak dit moontlik om u liggaamskragte maklik en gou te herstel, om ryk, suiwer bloed op te bou, om u geheue en verstand te versterk en u weer soos 'n jonger, sterker en lewenslustiger man te laat voel. Trouens, hierdie opwekker — 'n medisyne wat lekker smaak en maklik tuis gedrink word — begin spoedig om nuwe krag en lewenslus op te bou maar is tog heeltemal skadeloos en natuurlik in sy werking.

Die sukses van hierdie verbasende versterkmiddel is so groot dat dit by alle aptekers verkrybaar is. Higalon laat u jare jonger voel en help u om tred te hou met die vinnige moderne wêreld. 'n Spesiale bottel 48 Higalon-tablette kos min. Kry Higalon vandag by u apteek.

Kroniek

● *Vervolg vanaf bladsy 5*

gewonde opmerkings wat deur die Metodiste gemaak is.

Die verklaring van die Metodiste eindig dan met die opmerking dat dit goed sou gewees het as prof. Engelbrecht sou gesê wat die Wêreldraad alles vir Suid-Afrika gedoen het. Dit sou inderdaad goed gewees het om daarop te wys dat die Wêreldraad hom aktief besig hou om op allerlei vlakke te probeer om die bestaande lewensorde en lewenspatroon in ons land te ondermyn; dat die Wêreldraad deur middel van sy verteenwoordigers in ons land hom besig hou om die terrein voor te berei vir die kommunistiese rewolusie wat vir Suid-Afrika beplan word; dat die Wêreldraad ten opsigte van ons land niks meer is as 'n soort „kerklike eggo" van die VVO nie. Immers die Wêreldraad meet, netsoos die VVO, altyd met twee mate — dink maar aan die Wêreldraad se opgewondenheid oor Sharpeville terwyl hulle swyg soos die graf oor die Kongo-debakel, die vermoording van 10 — 15,000 inboorlinge in Ruanda-Urundi en geen woord rep oor Zansibar nie ! !

Die verklaring van die Metodiste is egter 'n voorsmaak en bevestiging van wat ons immer van die liberaliste te wagte moet wees. Vir die liberalis gaan dit nie om eerlike kritiek of wetenskaplike verantwoorde bedenkings nie. Inteendeel. Al wat die liberalis goed kan doen is die goedkoop volledig a-christelike swartsmeerdery en verdagmakery van almal wat nie hulle sienswyses wil deel nie.

Juis omdat prof. Ben Engelbrecht se referaat wetenskaplik verantwoord, feitelik volkome korrek en in sy geheel onaantasbaar is, is die toevlug geneem tot die swartsmeertaktiek. Dit is wat die liberaliste onder die begrip „christelik" verstaan.

DIE HARWAR TE BALFOUR (Tvl.)

Vir 'n oomblik moet daar stilgestaan word by 'n gebeure wat in ons Kerk plaasgevind het en wat nie anders as 'n jammerlike gebeure aangemerk kan word nie.

Gedurende Maartmaand het die dienende Kerksraadslede van Balfour, met die uitsondering van één diaken, almal bedank en sodoende die gemeente sonder 'n kerkraad gelaat. Wat die oorsaak van hierdie volledig-onverantwoordelike optrede was, is my nié bekend nie. Maar ek kan my nié voorstel dat daar in die Kerk 'n geldige rede vir so 'n optrede kan bestaan nie. Met hierdie manier van doen het daardie gewese Kerksraadslede twee groot foute gemaak wat in die kerk nie moes gebeur het nie.

In die eerste plek het die groep gewese Kerkraadslede die gemeente feitlik gaan verlaag tot die status van 'n voetbalklub of 'n Boerevereniging of so 'n soort wêreldlike vereniging. Immers in so 'n soort vereniging kan 'n bestuur in sy geheel, om welke rede ookal, in sy geheel bedank. Dit gebeur ook dikwels en niemand dink daar iets van nie. Maar die kerk is of was nog nooit 'n menslike vereniging waar met derglike maatstawwe gemeet word nie.

In die tweede plek het die groep gewese Kerkraadslede vergeet wat in die Formulier vir die Bevestiging van Ouderlinge en Diakens staan. Laat my toe om kortliks op die volgende te wys.

'n Kerkraadslid word in die naam van God in sy amp bevestig en hy word nie sommer willekeurig deur 'n groep mense tot 'n vername posisie gekies nie. Daarom antwoord 'n Kerkaardslid **Ja** by sy bevestiging op hierdie vraag : „Ten eerste vra ek u of u nie in u hart gevoel dat u wettig deur die gemeente van God en daarom deur God self, tot **hierdie heilige diens** geroep is?" 'n Ampsdraer word deur God geroep om 'n dienswerk in sy gemeente terwille van die gemeente te verrig. Dit gaan hier nié om die meerdere eer en glorie van 'n indiwidu of wat vir hom mooi en lekker is nie-! ! 'n Ampsdraer is 'n dienskneg van God in die gemeente — en elke ampsdraer erken dit by die bevestiging tot die amp. Hoe kan 'n ampsdraer nou, om welke rede ookal, hierdie dienswerk sommerso neerlê?

Verder moet die ampsdraer wat bevestig word ook **Ja** antwoord op die vraag : „Ten derde, vra ek u, of u **beloof** om u amp, ... , volgens hierdie leer **getrou** na u vermoë te bedien. . . . . Beloof u ook om . . . **in alle godsaligheid** te wandel en u tewens aan die kerklike vermaninge te onderwerp as u miskien u misdra ?" Hier word dus by die bevestiging 'n plegtige belofte aan God en die gemeente gemaak wat myns insiens 'n baie sterk bindende karakter het en wat nie sommerso opgesê kan word van die kant van die ampsdraers nie.

Verder word die ampsdraers in die Formulier vermaan om **getrou** sy diens te verrig en tot slot word in die Formuliergebed God gedank dat dit Hom behaag het om „tot meerdere bevordering van U Kerk, daarin te verorden, ... regeerders en versorgers, waardeur U gemeente in goeie vrede en welstand bewaar en die behoeftiges onderhou kan word".

Dit is baie duidelik dat hierdie Formulier op Balfour nie bekend genoeg is nie. Uit hierdie gebeure blyk ook die verregaande onverskilligheid waarmee ampsdraers soms hulle amp in die gemeente en die Kerk aanvaar én hoeveel misverstand daar rondom die amp selfs by ampsdraers, bestaan. Dit nieteenstaande die feit dat daar in ons Kerk uitmuntende uiteensettings **in boekvorm** bestaan oor sowel die amp van die ouderling as die amp van diaken. Prof. P. S. Dreyer en Prof. B. J. Engelbrecht se publikasies is by die HAUM-Boekhandel te kry maar ons mense lees mos nie !

Soos gesê ken ek nie die feitelike gebeure wat aanleiding daartoe gegee het dat al die ampsdraers van Balfour gemeente met twee uitsonderings, die predikant en één diaken, hulle ampte neergelê het nie. Maar ek ken wel die Formulier waarmee hulle in hulle ampte bevestig is en dié voorsien hierdie soort van optrede beslis nie.

So bly daar vrae ontstaan rondom hierdie jammerlike optrede wat myns insiens net nie regverdigbaar in die Kerk is nie. Ek kan alleen maar hoop dat die gewese Kerksraadslede van Balfour wat hierdie ding gedoen het, tog 'n keer sal nadink en sal besef dat hulle 'n groot fout begaan het. Laat dit terselfdertyd vir alle ampsdraers van ons kerk 'n aansporing wees om hulle te vergewis van wat dit beteken dat hulle ampsdraers van die Kerk is, daartoe deur God geroep en in Sy Naam daarin bevestig is. Onverantwoordelike optrede op hierdie vlak behoort nie voor te kom nie.

STOP ASMA
BRONGITIS HOESBUIE

Nou kan u gou van daardie hygende, stikkende hoesbuie van asma en brongitis ontslae raak met MENDACO, die wetenskaplike Amerikaanse middel wat duisendes weer fiks en sterk laat voel het. Dit laat daardie wurgende slym wegsmelt en u haal dan vryelik asem, slaap goed en herwin u energie. Veilig vir kinders en oumense. Koop MENDACO vandag nog by die apteek. U sal weer lus voel vir die lewe.

NIERE MOET
SUUR VERWYDER

U liggaam raak ontslae van die oortollige suur en giftige afvalstowwe in u bloed deur 9 miljoen klein, delikate nierbuisies of -filters. As gifstowwe in die niere of blaas u dwing om snags op te staan, of u laat ly aan senuweeagtigheid, pyn in die bene, donker kringe onder die oë, rugpyn, seer gewrigte of oortollige suur, bestry hierdie gifstowwe en moeilikhede met die wetenskaplike Amerikaanse formule Cystex. Die heel eerste dosis begin u niere reeds help om van die oortollige suur ontslae to raak—en binnekort voel u soos 'n nuwe mens. Koop Cystex (Siss-tex) vandag.

DS. T. F. J. DREYER

— 'n waardering

Op die jongste sitting van die Kommissie van die H.E. Algemene Kerkvergadering het ds. T. F. J. Dreyer, Skriba van die Kommissie vir die afgelope dertig jaar, kennis gegee dat hy hom nie weer verkiesbaar stel nie. Hierdie mededeling was vir ondergetekende 'n weëmoedige tyding. Ons was vanaf ons vroegste jeug tot op die huidige dag so nou aan mekaar verbonde, dat dit vir my moeilik is om aan te neem dat die tyd gekom het dat ds. Dreyer nie meer Skriba sal wees nie. Dertig jaar is 'n lang tyd as hy voor jou uitstrek, maar as dit agter lê, lyk dertig jaar nie so lank nie.

In die afgelope dertig jaar het baie gebeurtenisse in ons Kerk plaasgevind. Dit is soms moeilik om in die kerk van vandag die kerk van dertig jaar gelede te herken. Veertig jaar gelede toe ds. Dreyer predikant geword het, was die kerk maar klein. Die predikantetal was sewentien. Saam met die professore is daar vandag in Pretoria meer predikante as in die hele kerk van toe. Die werksaamhede van die hele kerk was maar baie beperk.

Sedertdien het die werksaamhede van die Kerk so toegeneem dat die skribaat 'n voltydse werk geword het. Tot hiertoe het ds. Dreyer, bygestaan deur die vise-skriba, die werk behartig. Dit het egter nie maklik gegaan nie. Dat die werk baie opoffering van die Skriba verg, is seker.

Ons kan ons seker almal verbly oor die groei van die Kerk, maar vir die skribaat en hulle wat die administrasie moet behartig, het dit 'n geweldige taak meegebring, Ds. Dreyer het sy deel van die werk met 'n ywer en toewyding gedoen wat nooit met die jare verslap het nie. Hy is inderdaad 'n staatmaker. Hy is iemand op wie jy kan vertrou. By goed of kwaad gerug het hy voortgegaan en sy werk met pligsgetrouheid gedoen.

Om Skriba van die Kerk te wees is seker nie 'n baie dankbare werk nie. Hy is die man wat moet toesien dat die wet gehandhaaf word en dat besluite uitgevoer moet word. Daardeur haal hy hom baie vyandskap op die hals. Dit het ds. Dreyer nooit afgeskrik nie. Net iemand wat die kerk werklik liefhet, kan dit vir dertig jaar volhou. Dertig jaar lank het hy dit gedoen en met beslistheid en volharding gedoen.

Waar ons nou van ds. Dreyer as Skriba afskeid neem, neem ons afskeid van een van ons ywerige, betroubare, moedige staatmakers van ons kerk. Dit sal nog later blyk hoeveel dank die kerk aan hom verskuldig is.

Namens myself wat hom soveel jare lank intiem geken en met hom saamgewerk het, wil ek sê dat as ek ooit in 'n gevaarlike posisie sou beland, sou ek bly wees om hom by my te hê. Hy sal jou nie in die steek laat nie en hy sal nie vlug nie. Vir my is sy besluit 'n weemoedige besluit.

— A. J. G. Oosthuizen.

CAROL VAN NIEKERK
(EDMS.) BPK.
BEATRIXSTRAAT 189 — Arcadia — Pretoria
Tel. 36241 Posbus 2444

★

Groothandelaars en direkte verspreiders van skoonmaakbenodigdhede, uniforms en sagteware aan kerke, inrigtings ens. Aflewering oor die hele Republiek, vry op spoor te Pretoria.

Amptelike Berigte

Ring van Zoutpansberg

Kerkrade van gemeentes binnie hierdie Ring word hiermee opgeroep na die volgende vergadering van die Ring wat D.V. gehou sal word op 10 Junie 1964 (e.v. dae) om 10 vm. in die kerkgebou van die gemeente Van Warmelo.

Alle stukke soos deur die Kerkwet vereis (Hfst. 1, art. 5, bl. 12) moet by die vergadering ter tafel wees, asook 'n tjek van R10 (tien Rand) ten gunste van die Ring van Zoutpansberg.

Die voltooide jaarverslag moet minstens 2 weke voor die vergadering gestuur word aan ds. A. T. MacDonald, Posbus 52, Dendron.

— J. M. Labuschagne,
Skriba: Ring van Zoutpansberg.

★

Ring van Pretoria

Die Ring van Pretoria kom vir sy jaarlikse vergadering saam in die Ds. A. J. Begemann-saal, hoek van Kerk- en Du Toitstraat, Pretoria, op 8 Junie 1964, om 7 nm. en volgende aande.

Afgevaardigdes moet toesien dat alle nodigde stukke behoorlik voltooi en ter vergadering is.

Die verskillende rapporte van die superintendente moet die skriba bereik voor 15 Mei 1964.

Ds. A. J. van Staden,
Skriba: Ring van Pretoria.

★

Ring van Rustenburg

Die Ring van Rustenburg vergader te Rustenburg op 23 Junie 1964 e.v.d. Die vergadering begin om 10 vm. Afgevaardigdes word versoek om al die stukke wat deur Die Kerkwet, as ook stukke wat deur die Ringsvergadering self voorgeskrywe is, saam te bring.

Losies kan bespreek word by oudl. P. A. Bentum, Posbus 69, Rustenburg.

Namens die Kommissie van die Ring van Rustenburg.

— C. J. Mans,
Skriba.

Posbus 223
Rustenburg.

Ring v. Pietermaritzburg

Gemeentes van hierdie Ring word hiermee opgeroep na die volgende vergadering van die Ring wat gehou sal word in die kerkgebou van die gemeente Newcastle vanaf 11 Junie tot 13 Junie. Die vergadering sal op Donderdag 11 Junie om 10 vm. begin.

Afgevaardigdes moet sorg dra dat alle stukke soos vereis in Hoofstuk 1, Paragraaf 11, Artikel 5, bladsy 12 van die Kerkwet ter vergadering is.

Jeugvereniging- en Sondagskoolverslae moet ds. J. S. du P. Potgieter, die Jaarverslae dr. A. J. G. Dreyer en beskrywingspunte die ondergetekende nie later as 13 Mei bereik nie.

Reëlings in verband met verblyf kan met dr. A. J. G. Dreyer getref word.

A. J. Zwarts,
Skriba: Ring van Pietermaritzburg.

★

Ring van Bloemfontein

Sal die Kerkrade asseblief kennis neem van die vergadering van die Ring van Bloemfontein beginnende op Vrydag 5 Junie 1964 om 10 vm. te Bloemfontein.

W. P. VAN DER MERWE,
Ringskriba.
Sasolburg.

★

Ring van Potchefstroom

Hiermee word al die gemeentes van hierdie Ring opgeroep na die volgende vergadering van die Ring wat gehou sal word te Orkney op 2 en 3 Junie 1964 (D.V.) in die Kerkgebou van Orkney, Miltonweg, en begin om 9 vm. Losies moet met ds. J. S. Marais gereël word. Telefoon 32217.

Die gemeentes word dringend versoek om al die vereiste stukke (Kerkwet Art. 5 bl. 12) saam te bring en in te handig op die oggend van die opening. Die onderskeie verslae moet asseblief dadelik na die betrokke superintendente gestuur word — nie later as 31 Maart 1964 nie.

Beskrywingspunte moet my asseblief nie later as 22 April bereik nie.

Baie dankie,

S. J. SWANEPOEL,
Skriba: Ring van Potchefstroom.

Ring van Dullstroom

Sal kerkrade in die Ring van Dullstroom asb. kennis neem dat die volgende Ringsvergadering D.V. sal plaasvind op 12 en 13 Junie in die kerkgebou van die gemeente Nelspruit. Die vergadering begin op 12 Junie om 9 vm.

Kerkrade moet asb. sorg dat al die stukke deur die Kerkwet vereis, met die opening ter tafel is.

Voltooide Jeug- en Sondagskoolverslae moet voor die einde van Mei gestuur word aan die superintendent, ds. W. J. Engelbrecht, Cloetestraat 66, Ermelo.

Beskrywingspunte moet ondergetekende bereik nie later as 15 Mei nie.

Reëlings vir verblyf kan getref word met ds. J. B. P. Viljoen van Nelspruit.

P. S. VAN STADEN
Scriba Ring van Dullstroom.

★

Ring van Heidelberg

Gemeentes van hierdie Ring moet asb. kennis neem van die volgende vergadering van die Ring van Heidelberg, wat gehou sal word word 2 Junie 1964 e.v.d. te Volksrust.

Reëlings vir verblyf moet getref word met die skriba van die gemeente van Volksrust, posbus 265.

Afgevaardigdes moet sorg dra, dat al die stukke soos vereis in Hoofstuk I, paragraaf II Art. 5 bls. 12 van die Kerkwet ter vergadering is.

Beskrywingspunte en verslae moet dadelik na voltooiing gestuur word na die Ringskriba en die onderskeie superintendente, nie later as 15 April 1964 nie.

N. H. BUITENWEG,
Skriba Ring van Heidelberg.

★

Ring van Suidwes-Afrika

Kerkrade van die Ring van Suidwes-Afrika word hiermee in kennis gestel dat die sestiende gewone Ringsvergadering D.V. in sitting sal wees vanaf Saterdag 30 Mei 1964 om 10 vm. tot Maandag 1 Junie 1964 in die kerkgebou te Otjiwarongo.

Reëlings i.v.m. losies moet vroegtydig met ondergetekende getref word.

J. P. SNYMAN,
Skriba, Ring van S.W.A.

● *Sien langsaan*

Amptelike Berigte

● *Vervolg vanaf vorige bladsy*

● Ring van Zeerust

Aan alle gemeentes binne die Ring van Zeerust:

Neem asb. hiermee kennis dat die Ring in gewone vergadering byeenkom in die kerksaal van Kuruman op Dinsdag 12 Mei 1964 e.v.d. om 10 vm.

Afgevaardigdes moet alle stukke soos deur die kerkwet vereis, saambring, asook Ringsfooi en Beursfonds.

Jaarverslae moet minstens vier weke voor die vergadering aan ds. J. A. de Beer, Groot Marico, gestuur word, en Invertarisstate aan ds. D. J. Dreyer. Die Jeug- en Sondagskoolverslae moet ook betyds aangestuur word.

Beskrywingspunte moet ondergetekende bereik nie later nie as 30 April 1964.

Losiesreëlings moet getref word met ds. G. J. van Jaarsveld, Sannieshof.

J. B. J. VAN RENSBURG,
Skriba.

★

● Ring van Rhodesië

U afgevaardigdes word hiermee opgeroep na die jaarlikse vergadering van die Ring van Rhodesië, wat vanjaar gehou sal word te Gatooma, op die 17de, 18de, 19de en 20ste Mei 1964. U word daaraan herinner dat alle finansiële boeke en state, notuleboeke, registers en ander stukke ongeveer twee weke voor die Ringsvergadering gestuur moet word aan:

Mnr. T. I. De Vos,
Pk. Gadzema,
S.-Rhodesië.

Alle verslae, beskrywingspunte en geloofsbriewe moet gestuur word aan die Ringskriba, nl.

Ds. R. Cronjé,
Hillsideweg 13,
Hillside "E" 61,
Pk. Cranborne,
Salisbury,
S.-Rhodesië.

Alle posstukke moet asseblief geregistreer word.

ONDERSTEUN
ASSEBLIEF
ONS
ADVERTEERDERS

● Ds. G. J. H. Gymink

Ds. G. J. H. Gymink van die Grote Kerk in Rotterdam het alreeds in ons land aangekom en hy word baie hartlik verwelkom as 'n voorvegter in sy land vir 'n beter en onpartydiger benadering van ons volk se probleme.

Hy is geen vreemdeling hier nie. Enige jare gelede het hy vir drie maande lank die Nederlandsprekende gemeente, by afwesigheid van hulle leraar, bedien.

★

● Sondagaandkonserte in Pretoria

Ons nooi u hierby hartlik uit na ons Sondagaandkonserte, wat gereeld in die Konservatorium gehou word. Hierdie konserte begin om 8.30 nm (na kerk) en duur gewoonlik een uur.

Die konserte word gratis aangebied met die doel om liefde en belangstelling in goeie musiek aan te moedig.

Die volgende datums is vasgestel vir 1964:

3 Mei: Leerling-konsert, Konservatorium vir Musiek.

17 Mei: Vierdejaars Studentekonsert, Konservatorium vir Musiek.

7 Junie: Jossie Boshoff, Sopraan. Anton Hartmann, begeleiding.

16 Augustus: Alan Solomon, Viool.
1 November: Harry Stanton, Orrel. Konservatorium vir Musiek,

P. LOEB VAN ZUILENBURG,
Onderdirekteur.

Jacob Marestraat 224,
Pretoria.

★

● Adresverandering

GEMEENTE PARYS

Skriba vir Registrasie en Kassier.

Nuwe adres:

A. J. MULLER,
Oranjestraat 22,
Parys.
Telefoon 769.

Superintendent Sondakskole.

Nuwe adres:

Diak. P. P. POTGIETER,
Kortstraat 24,
Parys.
Telefoon 309, Parys..

DRUKMASJIEN-BEDIENERS

Benodig deur die KERK se drukkery

★

Ideale
Werksomstandighede
Hoogste lone

★

Doen aansoek:

N.H.W. - PERS
Posbus 171
— *of* —
Tel. 660-5916/7
KRUGERSDORP

★

Hou die Hervormer mannekrag binne die Hervormde Kerk

TRANS-ORANJE
BIED U TOT
5½%
OP U BELEGGINGS

- 5½% p.j. op vaste deposito's, 18-48 maande.
- 5% p.j. op vaste deposito's, 12-17 maande.
- 5% onderhewig aan minstens 6 maande kennisgewing.
- 3% p.j. op spaarrekenings, daaglikse saldo.

TREE IN VERBINDING MET
TRANS-ORANJE
FINANSIERINGS- EN
ONTWIKKELINGSKORPORASIE BEPERK
(Geregistreerde Depositonemende Instelling)

HOOFKANTOOR: Trans-Oranjegebou, Pretoriusstr. 273, Posbus 2385, Pretoria.

TAKKANTORE: *Pretoria:* Yskorpensioenfondsgebou, h/v Paul Kruger- en Schoemanstraat, Posbus 569. *Johannesburg:* Marlborough-huis, Eloffstr. 58a, Bus 1029.

of

DOEN NAVRAAG BY ENIGE TAKKANTOOR
VAN VOLKSKAS

BATES OORSKRY R60,000,000

OOS-LONDEN

Na 'n vakature van etlike maande kon die gemeente van Oos-Londen gedurende Januarie weer 'n eie herderspaar ontvang in die persone van prop. en mev. A. M. Swanepoel.

Die ontvangs het op gesellige wyse geskied in die stadsaal op 17 Januarie waar ds. P. M. Smith opgetree het as seremoniemeester.

Ds. Smith het die gelukwense van die Algemene Kommissie oorgebring, ouderling J. J. Henning die van die Ring van Kaapland, mnr. Aucamp die van die N. G. Gemeente en die Afrikaanse skole en raadslid Coetzee die van die stadsraad en Gereformeerde Kerk.

'n Welkoms adres is namens die kerkraad aan prop. en mev. Swanepoel oorhandig. Ook het die sondagskool, N.H.J.V. en N.H.S.V. elk 'n adres oorhandig.

Die ordening van prop. Swanepoel is Saterdagaand waargeneem deur ds. A. J. van Staden van Silverton en Sondagmôre het ds. Swanepoel sy intreepreek gelewer by welke geleentheid die gemeente ook nagmaal gevier het.

Die verrigtinge is Sondagaand afgesluit met die dankseggingsdiens wat deur ds. van Staden waargeneem is.

Dit was vir die kerkraad en gemeente ook 'n voorreg dat die ouers van sowel ds. as mev. Swanepoel asook ander familielede by die verrigtinge teenwoordig kon wees.

Terwyl die gemeente vakant was, is een erediens per maand hier waargeneem deur leraars uit Transvaal te wete di. N. H. Buitenweg, W. G. Habbig, J. J. du Toit, N. M. Heyneke en P. M. Smith. Aan hierdie leraars wil die kerkraad baie dankie sê vir die bereidwilligheid en opoffering om Gods Woord aan die gemeente te kom verkondig, en aan hul onderskeie kerkrade sê ons ook baie dankie dat u hulle die nodige verlof toegestaan het.

Ongelukkig kon ons konsulent ds. Buitenweg nie die verrigtinge bywoon nie en wil ons langs hierdie weg ons opregte dank en waardering teenoor hom en sy gade uitspreek vir die wyse waarop hulle die belange van die gemeente op die hart gedra het; terwyl hulle hul aandag ook aan hul eie gemeente moes bestee.

Ons vertrou dat die verblyf van ds. en mev. Swanepoel in die gemeente lank en gelukkig sal wees en dat die Heer hulle arbeid sal seën.

Hulle kan verseker wees van die hulp, bystand en steun van die kerkraad.

— Joh. H. Potgieter

AMPTELIKE BERIGTE

Beroep:

DS. J. A. A. SCHROEDER van Sundra na Brakpan - Harmonie.

DS. F. J. ENGELBRECHT, Ebenhaezer na Grootvlei-Witfontein.

DS. J. C. KRUGER, Krugersdorp-Wes na Durban-Suid.

DS. J. P. SNYMAN, Otjiwarongo, S.W.A. na Benoni.

★

Beroep bedank:

DS. I. J. JOUBERT van Alberton na Brakpan-Harmonie.

DS. J. H. VAN STADEN van Lichtenburg na Benoni.

DS. R. CRONJE van Salisbury na Elsburg.

DS. G. J. J. ROOS van Krugersdorp-Oos na Durban.

DS. N. J. WOLMARANS, Johannesburg-Wes na Durban-Suid.

★

Gemeente Kensington:

Skriba:

Diak. J. P. ENGELBRECHT,
Ospreystraat 4,
Kensington,
JOHANNESBURG.

★

Gemeente Nelspruit:

Skriba:

S. E. YOUNG,
Posbus 633,
NELSPRUIT.

★

Ring van Johannesburg:

Kerkrade word hiermee opgeroep na die 14de gewone vergadering van die Ring van Johannesburg wat D.V. gehou sal word op 29 Junie 1964 en volgende aande om 7.30 nm .in die Kerkgebou van die gemeente Crosby (Foylelaan, Crosby).

Alle stukke vir die Ringsvergadering soos vermeld in Hoofstuk 1, paragraaf 11, Artikel 5, bladsy 12 van die Kerkwet moet op die openingsaand ter tafel gelê word. Alle voltooide geloofsbriewe, verslae en beskrywingspunte moet ondergetekende egter nie later as 1 Junie 1964 bereik nie. Volgens 'n besluit van die Ringsvergadering moet die Kasboeke van die Ringsgemeentes geouditeer word deur die afdeling Interne oudisie, die Administrateurskantore en indien daaraan voldoen is, hoef alleen die ouditeursrapport ingehandig word.

J. A. STOOP—Skriba : Kommissie van die Ringsvergadering.

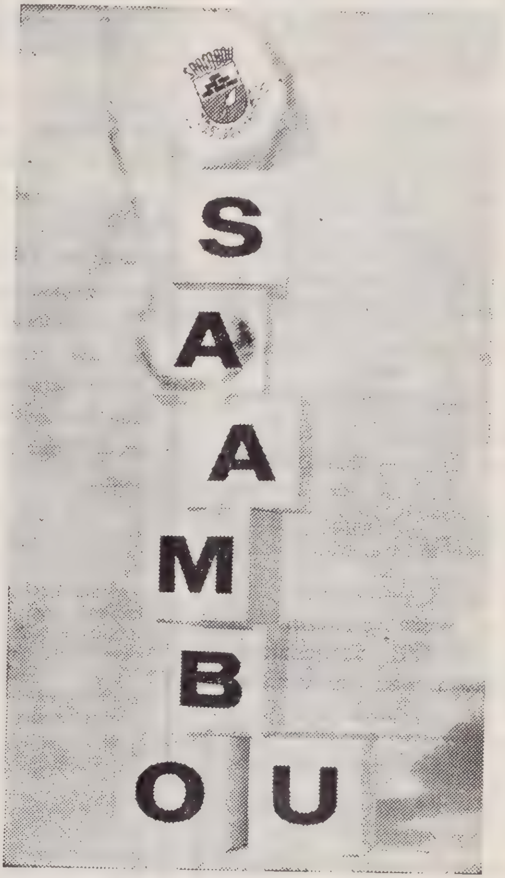

DAAR IS 'N TYD VIR ALLES

Vir beide die Kerk as liggaam en sy lidmate is daar 'n tyd om te belê en 'n tyd om te leen.

Sy dit . . . . .

★ SPAARGELD
★ LANGTERMYN-BELEGGINGS
★ LENINGS VIR DIE OPRIGTING VAN KERKGEBOUE, PASTORIEË, WOONHUISE

Saambou staan reeds 21 jaar in diens van Kerk en Volk. Saambou bied diens en veiligheid.

SAAMBOU

(PERMANENTE) BOUVERENIGING

367 Takkantore en agentskappe in Suid-Afrika

WAAR MENS TUIS VOEL

Die Hervormer

Amptelike orgaan van die Ned. Herv. Kerk van Afrika.

ADVERTENSIETARIEWE:

Geboortes, verlowings, en huwelike R1.00 (10/-) vir 'n maksimum van 60 woorde en 2 sent per woord bo 60 woorde, vooruitbetaalbaar

DOODSBERIGTE EN IN MEMORIAMS

R1.00 (10/-) per plasing

Advertensies en adresveranderinge

(vermeld sowel oue as nuwe adres) *aan :*

Die Advertensiebestuurder,
DIE HERVORMER
Posbus 171 — Krugersdorp

Advertensies moet aan die advertensiebestuurder gestuur word nie later nie as die EERSTE van die maand voor die maand van publikasie nie.

As 'n foto geplaas moet word: R4.00 (£2) ekstra vir die maak van 'n drukkersblok.

GRAFSTENE EN MONUMENTE

GEMAAK UIT DIE BESTE PRETORIA-GRANIET

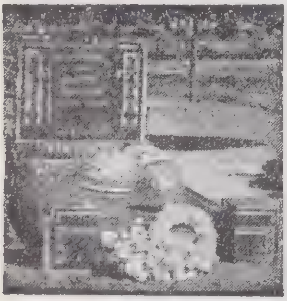

Word afgelewer en opgerig op enige dorp en plaas.

Pryse na elkeen se vermoë

PRYSE EN
KATALOGUS
OP AANVRAAG ! !

J. P. E. ROODE
Posbus 163 — Foon 308
ERMELO

DOODSBERIGTE

Dit het die almagtige God behaag om die siele van ons tans gestorwe broeders en susters wie se name hieronder vermeld word, tot Hom te neem. Hulle liggame is aan die aarde toevertrou in die vaste, en sekere hoop van die opstanding tot die ewige lewe deur ons Here Jesus wat die vernederde liggaam aan sy verheerlikte liggaam gelyk sal maak. Die familie treur oor hulle heengaan en die Hervormde gemeenskap treur saam.

BOTHA — David Adolf Michael. Dit het die Heer van lewe en dood behaag om skielik van ons weg te neem die middag van 11 Februarie 1964, ons dierbare eggenoot en vader, in die ouderdom van 53 jaar.

Diep bedroefde eggenoot, moeder en kind — E. W. Botha.
Kleinfontein,
Pk. Avondzon,
Dist. Bronkhorstspruit.

JOOSTE — Joos. Dit het die Here behaag om skielik van ons weg te neem ons eggenoot, vader en grootvader Joos Jooste op 22 Februarie 1964, in die ouderdom van 49 jaar.

Bedroefde eggenote, kinders en kleinkinders.
Pk. Plaston.

SCHMIEDESKAMP — Friedrich August. Dit het die Heer behaag om tot hoër diens te roep, ons geliefde, teerbeminde eggenoot, vader en grootvader op 8 Maart 1964 in die ouderdom van 70 jaar na 'n lang siekbed. Die bedroefde eggenote, kinders en kleinkinders.

Villieria,
Pretoria.

REYNEKE — Jacobus (Oom Kotie). Soos een wat die onsienlike sien het hy geleef en het God hom geneem op 16 November 1963 in die ouderdom van 83 jaar, 4 maande en 1 dag.

Ons gun u die rus geliefde.

Treurende eggenote, kinders, kleinkinders en agterkleinkinders.

Waarom langer
Rumatiekpyn verduur ?

Beproefde Weense middel bring salige verligting

Nou het u in Suid-Afrika **Latschenkiefer** – 'n beproefde middel van die wêreldberoemde Franz Schubert in Wenen. Latschenkiefer, met aangename dennegeur, is in die vorm van 'n badsout wat, saam met die water, u hele liggaam omring om die pyn **van alle kante af te beveg.** Latschenkiefer maak die porieë oop sodat die aktiewe bestanddele kan binnedring. Dit stimuleer die bloedsomloop, bereik die kern van die pyn, en u ervaar salige, langdurige verligting van **heup- en lendejig, rumatiek en ander spierpyne.** Bestel nou Latschenkiefer en ervaar salige verligting van pyn. Dit kos slegs 95 sent per 1 pd. pak. Vra u apteker om dit van sy Groothandelaar te bestel of kry dit regstreeks van:

TERRAMAR INTERNASIONAAL
Posbus 311, Saxonwold,
JOHANNESBURG.

Latschenkiefer

Stuur asseblief dadelik ______ pak(ke Latschenkiefer. Ek sluit 'n posorder vir ______ hierby in. (95c per 1 pd. pak).

Naam ______

Adres ______

______

Provinsie ______

H.V. Mei 1964

adverto 773

BOEKE:

GELOOFSLEER EN SEDELEER: Uitgegee deur die Interkerklike Uitgewerstrust, Pretoria-Potchefstroom-Kaapstad. Prys R3.75. Verkrygbaar by H.A.U.M.. Prys opgawe onduidelik.

Hierdie publikasie is een van die reeks handboeke bestem vir die godsdiensonderrig op skool en dit staan onder die toesig van die Interkerklike Komitee vir Onderwys en Opvoeding. Onder die reeks is daar vir Standerd 6: Bybelse Aardrykskunde, Oudheidkunde en Opgrawings as agtergrondstudie van die Bybel. Vir Std. 7 : Die Ou Testament. Vir Std. 8 : Die Nuwe Testament. Vir Std. 9 : Die Kerkgeskiedenis en vir Std. 10 : die Geloofsleer en Sedeleer.

Hierdie publikasies is hoofsaaklik vir die onderwyser bedoel, maar die „belangstellende en intelligente leerling" sal dit self ook met vrug ter hand kan neem.

Die verskyning van die reeks moet as 'n evenement vir ons godsdiensonderrig op skool gesien word. Te lank het ons daarvoor gewag. Die verskyning word met blydskap en goeie verwagting vir die toekoms begroet.

Hierdie uitgawe oor die Geloofs- en Sedeleer is saamgestel deur prof. dr. S. J. v.d. Walt, prof. dr. B. J. Engelbrecht, prof. dr. D. J. Keet, wat reeds oorlede is en dr. A. C. Barnard.

Prof. Van der Walt behandel in 42 lesse die eerste afdeling van die Geloofsleer wat handel oor die geloofsleer soos kortliks vervat is in die Apostoliese Geloofsbelydenis, die s.g. twaalf artikels.

Prof. Engelbrecht se pennevrug handel oor die tweede afdeling van die Geloofsleer nl. oor die wet van God.

Wyle prof. Keet se uiteensetting gaan oor die derde afdeling van die Geloofsleer dws. oor die gebed.

Dr. Barnard se opdrag was die Sedeleer tw. die mens en sy samelewing.

Die skrywers kwyt hulle almal goed van hulle taak en het elkeen 'n waardevolle bydrae gelewer.

Prof. Van der Walt trap 'n bietjie klei met die wedergeboorte. Hy wys wel die sluimerende en die veronderstelde wedergeboorte van Abr. Kuyper af, hy sê wel dat Calvyn onder die wedergeboorte die algehele vernuwing van die mens insluit, dat die H. Kategismus en die Nederlandse Geloofsbelydenis daarmee instem, maar daarteenoor stel hy dan, soos Kuyper, dat ons tog liewer die wedergeboorte moet „beperk tot die eerste opwekking van die mens uit die sonderdood . . . ." (bl. 145).

Die trappe in die heilsweg — eers dit en dan dat — is 'n verouderde voorstelling wat gerus weggelaat kon gewees het. (bv. bl. 147 en 158).

Die gemoedelikheid van prof. Keet kom o.a. uit in die verhaal oor 'n ondervinding in sy studentedae wat bes weggelaat kon gewees het as ook uit die vaderlike vermanings hier en daar.

Nieteenstaande hierdie en ander opmerkings het ons baie waardering vir die wyse waarop die werk gedoen is. Hulle skrywe al vier in duidelike, vir elkeen verstaanbare taal en in kortsinne.

Graag beveel ons hierdie werk baie sterk aan vir onderwysers en kinders, vir katkiseermeesters en katkisante, vir ouderlinge en lidmate.

— Joh. Dreyer.

„MARICO - KWEKERY"
Posbus 15 Telefoon 73
GROOT-MARICO, Tvl.

★

— VRUGTEBOME —
WINGERDSTOKKE — ROSE
uit oop grond vir Winter planttyd.
SIERBOME — SIERSTRUIKE
— RANKPLANTE —
ens. in blikke altyd verkrygbaar.

★

Gratis katalogus op aanvraag.

P I S T O R I U S
Posbus 9 Potgietersrus

Grootste Koöperatiewe, Private en Staatverskaffers van

ORGANIESE MISSTOWWE
— bied aan —

- **95.62% LEO Dolomitiese Land boukalk.**
- **96.6% ALLESCA Super Kalsitiese Lbk.**
- **Ru-kraalmis.**

ONS PRESTIGE—
—U WAARBORG!

Etlike treinvragte daagliks
Geen vertragting

PARTEX
Beroemd vir Kwaliteit
PARTEX
SANITARY TOWELS
PARTEX PRODUCTS
Dis sagter... dis beter
dis meer ekonomies
JUNIOR
SPESIAAL GEMAAK VIR
JEUGDIGES & SKOOLDOGTERS
TANS VERKRYGBAAR
Met lissies
Ook in
kraam-
grootte
vervaardig
Handelsnavrae:
Endstraat 30
Posbus 11100
Johannesburg

BOEKE:

ZOEKERS NA WAARHEID:

deur B. van Gelder. Uitgegee deur A. W. Sythof, Leiden.

Met die titel word bedoel om 'n „inleiding tot de zogenaamde sekten godsdienstige bewegingen en stromingen in Nederland" te gee. Sy benadering hiervan is anders as gewoonlik. Dit kom as gevolg van sy uitgangspunt dat daar tussen 'n kerk en 'n sekte geen enkel wesenlike verskil is nie. Daarom is sy behandeling van die onderwerp nie negatief nie. Hy hou hom besig met die vraag wat die verskil is tussen kerk en sekte en om hieraan reg te laat geskied, gaan hy dadelik in op die vraag : Wat is 'n kerk en wat is 'n sekte? Die een ou standpunt oor die sekte na die ander wys hy af want soos hy dit sien was alle kerke histories gesien eers sektes, ontstaan deur afskeidings uit ander groeperings; op historiese gronde kan aangetoon word dat alle sektes op die lang duur óf verdwyn óf uitgroei tot kerke; alle kerke het sektariese elemente in hulle en alle sektemerke is ook aanwesig in die kerke soos monomanie op geestelike gebied dws. oorbeklemtoning en vertroeteling van een of ander onderafdeling van die leer; alle sektes wil per slot van rekening kerk wees, selfs dié kerk; sekte en kerk het geen essensiële verskille nie, maar alleen graduele ens., ens.

Na hierdie eie siening oor kerk en sekte gaan hy dan oor tot 'n kort behandeling van die sektes, godsdienstige bewegings en strominge in Nederland. Ons noem 'n paar : Pinkstergemeentes, Sewendedagsadventiste, Jehovagetuies, Morele Herbewapening, Youth for Christ, Christian Science, Vrymesselaars, Spiritiste.

Hy doen dit objektief, fris, deeglik. Geen studie oor hierdie dinge kan hierdie geskrif sonder skade verbygaan nie. Almal wat in hierdie onderwerpe belangstel behoort kennis hiervan te neem.

— Joh. Dreyer.

MY BESLISSING.

deur ds. C. F. B. Naude, direkteur van **Die Christelike Instituut van Suidelike Afrika.** Prys 30 sent, Jorrissenstraat 35, Braamfontein.

Hierdie brosjure bevat drie preke.

1) Gehoorsaam aan God, met die aanname van die benoeming as direkteur.
2) Vuurvlam en Voorhamer as afskeidspreek van sy gemeente.
3) Versoening gelewer in die Metodiste kerk, Johannesburg, as intreerede by die Instituut.

— Joh. Dreyer.

Vir U Kerkraad . . . .

Drie-stuk pakke. Kom sien ons.
Ons prys is R29 per pak kontant.
Ons voer ons bestellings dadelik uit.

●

Doen aansoek by Kamers 89/90,
2de Vloer, Koedoegebou,
Pretoriusstraat, Pretoria.

Tel. 3-0513

MATRAS WINKEL
ERICSSONS
WAAR PRYSE LAER IS
★
BEDDEGOED — HUISRAAD
ELEKTRIESE TOEBEHORE
★
Jacob Marestraat 193
Pretoria
Tel. 32067

U kan staatmaak op . . .
RENOWN
POLONIE — WORS — BOTTER
EN KAAS
★
Vir Kwaliteit en Suiwerheid
★
Vervaardig deur
TRANSVAALSCHE
KOELKAMERS BPK.
JACOB MARÉSTRAAT,
PRETORIA
Telefoon 3-2261

OPGERIG 1902
Vir . . ..
OORSPRONKLIKE SKILDERYE
en KUNSAFDRUKKE
ARTISTIEKE RAAMWERK
Verfbenodigdhede en Verfkwassies
E. SCHWEICKERDT
(EDMS.) BPK.
QUEENSTR. 89, PRETORIA — Tel 3-1996 en 2-0331

HEIN SCHEFFER
ONDERNEMINGS
(EDMS.) BPK.
★
Ons voorsien direk van Fabriek na Verbruiker . . .
MEUBELS, SAGTEMATTE,
GORDYNMATERIAAL,
STOFFEERSTOWWE,
ALLE ELEKTRIESEWARE
★
Constantiagebou 420
(4de Vloer)
Andriesstraat, Pretoria
Tel. 36912 en 3711
Die firma waar u tuis voel en alles minder kos

Rembrandt-VAN RIJN
FILTER DE LUXE
Elke Sigaret
'n Meesterstuk
IN SUID-AFRIKA VERVAARDIG

PYN SE MOSES

OTTO se

VYF - AKSIE SENUWEE PYN POEIERS

Prys: (1/9) 17½c. en (3/9) 37½c.

Nie net 'n gewone Hoofpyn Poeier nie.

Seker die enigste pyn poeier met vyf bestanddele en elkeen vir 'n sekere doel.

Duisende word elke dag vervaardig en verkoop. Is u een van die verbruikers? Indien nie, probeer *Otto's* vir Hoofpyn, Jig, Rumatiek, Verkoue Heugjig, Koorsagtigheid en enige ander pyn.

Otto's verlig pyn binne enige oomblikke. *Otto's* bring genesing aan en verban pyn. *Otto's* verskaf deursettingsvermoë. *Otto's* kalmeer en voed die senuwees. *Otto's* breek verkoue en koors.

As daar nie pyn en moeilikheid in die wêreld was nie, sou alles uit pret bestaan het. Ongelukkig is die grootste vyand PYN. Die vyand van alles wat leef en asem haal. Ja, pyn wat genot vernietig, die lewe bemoei en swartgalligheid verwek en selfs kan lei tot senuweewrakke.

Maar vra uself of dit nodig is in die moderne wêreld. Nee, glad nie! Hou net 'n pakkie *Otto* se poeiers byderhand, die vyfaksie poeier, wat pyn se moses bly, die senuwees kalmeer en lewenslustigheid verskaf.

★

Ta jare van navorsingswerk

bied ons u aan

OTTO SE BOEGOE EN JENEVER PILLE

om die Niere en Blaas te reinig

Prys: (3/6) 35c.

Boegoe en Jenever is welbekend. Ook die mediese waarde en smaak. Maar in smaaklose Pil vorm, is dit 'n heel ander storie. Die Pille is saamgestel, grotendeels uit die ekstrakte van Boegoe en Jenever met ander stowwe om u bloed, lewer en blaas te suiwer tesame met 'n sagte lakseermiddel. Besonder goed vir Jig en Rumatiese leiers om die Pille saam met Otto se vyfaksie senuwee en pyn poeiers te gebruik.

Dr. Collin se Pille

Prys: (4/6) 45c.

VIR GAL EN LEWER

Blankende gesondheid is die *teenoorgestelde* van die volgende klagtes:

Nare hoofpyne,
Gal aanvalle,
Bitter mond,
Aangepakte tong,
Hardlywigheid,
Vlekke, Puisies, ens.,
Vlekke voor die oë,
Opgeblaasde gevoel,
Lusteloosheid,
Sooibrand,
Geel gelaat.

DIE OORSAAK:

Lewer, Gal en Hardlywigheid.

Gal vloeistof word deur die lewer vervaardig, en is noodsaaklik om die kos wat ons eet in 'n ryk vloeistof te help verander. Gedeelte hiervan word deur die wand van die ingewande in die bloedstroom opgeneem, wat dan krag en energie aan die liggaam verskaf.

Terselfdertyd is gal vloeistof ook die natuurlike lakseermiddel en behoedmiddel, dit verhoed die onnatuurlike vergaan van voedselware in die ingewande.

Die lewer kan te veel of te min gal vervaardig en dan volg al die vermelde moeilikhede.

Oor ryke voedsel, gemengde etes, te veel vleis, vet, en gebak veroorsaak oortollige gal wat dan in die galblaas bewaar word, en dan volg al die bekende kwale bo vermeld.

Word te min gal vervaardig, is dit gewoonlik hardlywigheid en 'n bleek gelaatskleur.

Dit is hoe Dr. Collins se pille saamgestel is om albei, lewer en galblaas, te reinig en u van die klagtes te verlos. Sterk lakseermiddels soos kasterolie ens., is slegs tydelige verligting.

Vir oortollige gal, wat alles veroorsaak behalwe hardlywigheid, is die behandeling stadig maar seker — Dr. Collins se Pille — Neem een pil drie keer per dag na ete vir 3-4 dae. Dan een pil soggens en saans vir 7 dae. Neem elke pil saam met 'n glas vol water. Hardlywigheid kan verhoed word deur 6-8 glase water gedurende die dag te drink dan by slapenstyd een of twee Dr. Collin se Pille.

Onthou Dr. Collin se Pille vir lewer en gal moeilikheid.

OTTO se TIEMIE STROOP

Prys: (2/6) 25c.

Die Kleinspan se Vriend

Vir Hoes, Kroep, Verkoue, Koors Kinkhoes en enige bors aandoeninge. Dié is seker die enigste Tiemie Stroop so bemark vir die gebruik van Babas en Kindertjies..

Tiemie bevat die gesonde ontsmettingsmiddel naamlik „Thymol" wat kroepagtige borskwale dadelik verlig deur die slym vloeibaar te maak en verstoppings in die lugpype te voorkom. Bestanddele word ook by dié smaakvolle stroop gevoeg om koors te breek, slym op te bring, hoes te bestry en hardlywigheid te voorkom. Kindersiektes laat u skrik, maar met *Otto se Tiemie Stroop* is u heelveilig, vernaam as kinders vals verkoues het met tande kry.

Dié middel is uitstekend vir Babas en Kinders tot 8 - 10 jaar en dit is smaaklik.

★

Senuwees ! Senuwees !

Die Alombekende Klagte in die Moderne Wêreld !

DIE ANTWOORD :

Die Geurige Rooi Stroop !

OTTO SE SENUWEE EN VERSTERKINGSMIDDEL

Die algemene versterkingsmiddel vir lusteloosheid, senuweeswakheid, slegte eetlus, bloedarmoede, slaaploosheid, moegheid, bewerigheid en 'n snaakse gevoel op die maag.

Wel, indien u so voel, is Otto se Senuwee en Versterkingsmiddel u enigste toevlug!

Die Brein en Rugmurg is die hoof senustelsel. „Hulle voedsel is ryk, skoon bloed". Vanuit die ruggraat sprei die hele senuweestel, elk bedoel vir 'n sekere deel van die liggaam. Word een of ander senuwee gestoor of ooreis, dan volg die bovermelde kwale, gekenmerk deur die kortgebondenheid.

Die toevlug — Otto se senuwee en Versterkingsmiddel.

DIE GEURIGE ROOI STROOP !

Die Prys: (6/6) 65c.

vir 32 dosis.

Weier a.u.b. plaasvervangers, dring aan op die egte met hierdie geregistreerde handelsmerk. Oral verkrygbaar of direk van Apteker

G. FOURIE — POSBUS 762 — PIETERMARITZBURG